

Till

Växjö tingsrätt

Mark- och miljödomstolen

Malmö den 29 juni 2018

ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT MILJÖBALKEN

Sökande: Vellinge kommun, org. nr. 212000-1215,
235 81 Vellinge

Ombud:

advokaterna Mikael Wärsby och Madeleine Edqvist
Advokatfirman Lindahl KB
Studentgatan 6
211 38 Malmö
Tfn: 0730-399 250 (Wärsby), 0730-399 265 (Edqvist)
E-post: mikael.warsby@lindahl.se,
madeleine.edqvist@lindahl.se

Saken: Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för uppförande av
översvämningsskydd m.m. (vattenverksamhet) i Höllviken,
Ljunghusen, Skanör och Falsterbo – Vellinge kommun, Skåne län

Innehåll

1	YRKANDEN	6
1.1	Anläggande av översvämningsskydd.....	6
1.2	Dispenser	6
1.3	Natura 2000 (reservationsvis).....	6
1.4	Tvångsrätt	6
1.5	Övriga yrkanden	7
2	ALLMÄN ORIENTERING	7
2.1	Bakgrund.....	7
2.2	Kommunens arbete med översvämningsskydd	10
2.3	Klimatanpassningsfrågor på regional och nationell nivå.....	11
2.4	Syftet med projektet.....	12
3	ÖVERGRIPANDE OM ANSÖKAN.....	13
3.1	Innehåll.....	13
3.2	Ansökans omfattning	13
3.3	Mark- och miljödomstolens behörighet	14
3.4	Höjdreferenser.....	15
4	BESKRIVNING AV SÖKT VERKSAMHET	15
4.1	Inledning.....	15
4.2	Hydrologiska och meteorologiska utgångspunkter.....	16
4.3	Utformning.....	16
4.4	Vallar	18
4.5	Mur	19
4.6	Tillfälliga skydd	20
4.7	Tillfälliga arbetsytor.....	20
4.8	Tillfälliga etableringsytor	20
4.9	Tillfartsvägar och vägkorsningar	21
5	FASTIGHETS- OCH PLANFÖRHÅLLANDEN	21
5.1	Berörda fastigheter	21
5.2	Detaljplaner	21
5.3	Översiktsplan.....	21
6	OMRÅDESBESKRIVNING	22
6.1	Allmänt om Falsterbohalvön	22
6.2	Rikshintressen.....	22
6.3	Skyddade områden	23
6.3.1	<i>Natura 2000-områden</i>	23
6.3.2	<i>Naturresevat</i>	24
6.3.3	<i>Övriga skyddade områden</i>	24

6.4	Naturmiljö	25
6.5	Kulturmiljö.....	26
6.6	Markförhållanden.....	26
6.7	Rekreation och friluftsliv.....	27
7	ALTERNATIVREDOVISNING.....	27
7.1	Inledning.....	27
7.2	Alternativa lösningar.....	28
7.3	Alternativa lokaliseringar.....	28
7.4	Alternativ utformning.....	29
8	BEDÖMDA MILJÖKONSEKVENSER.....	30
8.1	Inledning.....	30
8.2	Naturvärden.....	30
8.2.1	<i>Påverkan på djurarter</i>	30
8.2.2	<i>Påverkan på naturtyper och växtarter</i>	31
8.3	Skyddade områden	32
8.3.1	<i>Naturresevat</i>	32
8.3.2	<i>Natura 2000</i>	33
8.3.3	<i>Naturminnet Räng</i>	34
8.3.4	<i>Biotopskydd</i>	35
8.4	Kulturmiljö.....	35
8.5	Landskapsbilden.....	35
8.6	Påverkan i anläggningsskedet.....	36
8.7	Hantering av massor	37
8.8	Övriga intressen	38
9	SKYDDSAÅTGÄRDER OCH VILLKORSFÖRSLAG	38
9.1	Utgångspunkter	38
9.2	Det allmänna villkoret	38
9.3	Buller	39
9.4	Hantering av kemikalier och avfall	39
9.5	Etableringsytor	40
9.6	Tillsyn och kontroll	40
9.7	Delegationsvillkor	41
9.8	Förslag till villkor.....	41
10	RÅDIGHET	42
10.1	Vattenrättslig rådighet.....	42
10.2	Civilrättslig rådighet	42
11	ENSKILDA SAKÄGARE	43
12	ERSÄTTNINGSFRÅGOR.....	44

12.1	Inledning.....	44
12.2	Fastighetsägare.....	44
12.3	Ersättning till övriga sakägare.....	45
13	VERKSAMHETENS TILLÅTLIGHET	45
13.1	Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken	45
13.1.1	<i>Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)</i>	<i>45</i>
13.1.2	<i>Försiktighetsmått och teknikval (2 kap. 3 § miljöbalken)</i>	<i>46</i>
13.1.3	<i>Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken).....</i>	<i>46</i>
13.1.4	<i>Hushållnings- och kretsloppsprinciperna (2 kap. 5 § miljöbalken)</i>	<i>46</i>
13.1.5	<i>Lokaliseringsprincipen (2 kap. 6 § miljöbalken).....</i>	<i>46</i>
13.1.6	<i>Avvägningsregler (2 kap. 7 § miljöbalken)</i>	<i>47</i>
13.2	Tillåtlighet enligt 3 kap. och 4 kap. miljöbalken	47
13.3	Tillåtlighet enligt 5 kap. miljöbalken	47
13.4	Tillåtlighet enligt 7 kap. miljöbalken	47
13.5	Tillåtlighet enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsdispens.....	49
13.6	Tillåtlighet enligt 11 kap. miljöbalken och dispens för markavvattning.....	49
14	SAMRÅD	50
15	TIDPLAN	50
16	VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE.....	51
17	ANSÖKNINGSAVGIFT.....	51
18	ÖVRIGT	51

Bilageförteckning

- A. 1. Karta utvisande översvämningsskyddens sträckning
- 2. Kartor utvisande platser där sanddynor repareras
- 3. Karta utvisande hänsyn gällande häckningsområden
- B. Teknisk beskrivning
- C. Miljökonsekvensbeskrivning
- D. Fastighetsförteckning
- E. Förteckning över fastigheter som omfattas av tvångsrättsyrkandet
- F. Sakägarförteckning
- G. Erbjudna intrångsersättningar
- H. Värderingar och övrigt underlag för erbjudna ersättningar
- I. Samrådsredogörelse
- J. Behörighetshandlingar

Som ombud för Vellinge kommun i ovan angivna sak får vi anföra följande.

1 YRKANDEN

1.1 Anläggande av översvämningsskydd

Vellinge kommun yrkar att mark- och miljödomstolen lämnar kommunen tillstånd enligt miljöbalken att inom de fastigheter som anges i Bilaga D

- a) dels utföra och bibehålla översvämningsskydd med den sträckning som anges i Bilaga A1,
- b) dels reparera befintliga sanddyner på de platser som anges i Bilaga A2, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som närmare beskrivs i ansökan med bilagor.

1.2 Dispenser

Kommunen yrkar vidare att mark- och miljödomstolen meddelar

- a) dispens enligt 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken från föreskrifterna för naturreservaten Flommen, Kämpinge strandbad, Ljungskogens och Ljunghusens strandbad, Norra Ljunghusen, Skanör Höll, Skanörs Ljung och Falsterbohalvöns havsområde för ansökta åtgärder enligt punkt 1.1 ovan inom respektive naturreservat, samt för flytt av badhytter inom naturreservaten Flommen och Ljungskogens och Ljunghusens strandbad;
- b) dispens från naturminnesskyddet enligt 7 kap. 7 och 10 §§ miljöbalken för naturminnet Räng för ansökta åtgärder inom området för naturminnet;
- c) dispens enligt 15 § artskyddsförordningen för ansökta åtgärder som kan ha en påverkan på förekomst av fridlysta växter; samt
- d) dispens från markavvattningsförbudet enligt 11 kap. 14 § miljöbalken.

1.3 Natura 2000 (*reservationsvis*)

Kommunen anser att det inte föreligger sådan påverkan på berörda Natura 2000-områden att tillstånd behöver meddelas enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Om mark- och miljödomstolen emellertid skulle finna att så är fallet yrkar kommunen tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken för sådan i ansökan beskriven verksamhet eller åtgärd som domstolen finner på ett betydande sätt kan påverka miljön inom Natura 2000-områdena Falsterbohalvön, Falsterbo skjutfält och Falsterbo-Foteviken.

1.4 Tvångsrätt

Kommunen yrkar att mark- och miljödomstolen i enlighet med 28 kap. 10 § första stycket 1 p. och 6 p. miljöbalken förordnar om rätt att ta i anspråk erforderliga mark- och vattenområden för den verksamhet som omfattas av

tillstånd enligt punkten 1.1 ovan, samt att under anläggningstiden för skydden tillfälligt ta i anspråk erforderliga arbets- och etableringsytor, allt inom de fastigheter som anges i Bilaga E.

1.5 Övriga yrkanden

Slutligen yrkar kommunen att mark- och miljödomstolen

- a) fastställer att arbetena ska vara färdigställda inom tio (10) år från den dag då tillståndet vinner laga kraft,
- b) bestämmer tiden för anmälan av anspråk på ersättning för oförutsedd skada på grund av den ansökta vattenverksamheten till fem (5) år räknat från utgången av arbetstiden,
- c) med stöd av 22 kap. 28 § miljöbalken förordnar att tillståndet får tas i anspråk även om domen inte vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande),
- d) föreskriver villkor i enlighet med sökandens förslag, vilket redovisas i punkt 9.8 nedan, och
- e) godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB), Bilaga C.

2 ALLMÄN ORIENTERING

2.1 Bakgrund

Falsterbohalvön, ofta benämnd Falsterbonäset, är en av Öresund och Östersjön omgiven halvö i Vellinge kommun i sydvästligaste Skåne. På halvön ligger orterna Skanör, Falsterbo, Ljunghusen, Höllviken och Kämpinge.

Delar av Falsterbohalvön är mycket låglänta. I Skanör och Falsterbo är cirka 95 procent av bostadsbebyggelsen belägen under nivån +3 meter, och 60 procent under +2 meter, allt enligt rikets höjdsystem RH2000. Falsterbohalvön är därför utsatt för risk att drabbas av översvämningar vid höga vattenstånd i omgivande Öresund och Östersjön.

Dessa risker är inte nya i sig utan området har varit utsatt för översvämningar under flera hundra år. År 1872 drabbades exempelvis Falsterbohalvön av en mycket stor översvämning som har kommit att kallas "Backafloden". Vid detta tillfälle är det belagt att havsnivån steg mer än 2 meter över det normala vattenståndet, varvid stora delar av Falsterbohalvön översvämmades. Under denna extremhändelse samverkade högvatten och vågförhållanden, vilket bidrog till att översvämningen blev så omfattande.

Även under senare tid har stora översvämningar inträffat på Falsterbohalvön. I januari 2017 drabbades halvön av det högsta högvatten som uppmätts i sydöstra Öresund sedan regelbundna mätningar påbörjades under 1960-talet.

Enligt SMHI:s mätningar nådde då vattennivån i Skanörs hamn drygt 1,5 meter över det normala vattenståndet och nästan 1,7 meter över RH2000. Under detta högvatten steg vattnet upp till boendes tomtgränser varvid ett hus och flera vägar översvämmades.

Den successiva höjningen av havets medelnivå till följd av pågående klimatförändringar förväntas leda dels till översvämningar redan vid mindre kraftiga högvatten, dels till att situationer med kraftiga högvatten blir vanligare, och därmed att översvämningar liknande ovan nämnda händelser ökar i frekvens. Större översvämningar riskerar leda till omfattande materiella skador och fara för människors liv och hälsa.

I dag (2018) skulle en extremhändelse i paritet med Backafloden år 1872 (dvs. en höjning av havsnivån med över 2 meter) innebära att nästan hela Skanör-Falsterbo, samt kustområdena längs Ljunghusen, Höllviken och Kämpinge översvämmas, se bild 1 nedan. I stora områden skulle vattendjupet bli mer än 1 meter över befintlig marknivå. Översvämningar av detta slag får betraktas som mycket allvarliga ur risksynpunkt, särskilt då den enda vägen till Falsterbohalvön, väg 100, riskerar att bli översvämmad vilket skulle förhindra utryckningsfordon att ta sig till översvämmade områden landvägen.

Bild 1. Områden som riskerar att översvämmas om en extremhändelse liknande Backafloden (> 2 meter över normalvattenytan) skulle inträffa i dagens klimat, utan översvämningsskydd.

Konsekvenserna riskerar att bli än allvarigare med beaktande av den höjning av medelhavsnivån om 0,5 meter som förväntas ske i ett tidsperspektiv om cirka 50 år, se bild 2 nedan.

Bild 2. Områden som riskerar att översvämmas vid en extremhändelse liknande Backafloden i ett framtida scenario där havets medelvattennivå har stigit med en halvmeter, vilket motsvarar den förväntade situationen år 2065.

I avsaknad av effektiva fysiska hinder som skyddar Falsterbohalvöns bebyggelse mot kraftiga högvatten är det, utöver risk för liv och hälsa, mycket stora ekonomiska och ideella värden – tillhörande både kommunen, staten och enskilda – som hotas av översvämningar. Detta gäller redan i dagsläget och riskerna förstärks i och med att havsnivån successivt höjs. För att på sikt bevara bebyggelse, infrastruktur och kulturmiljöer, liksom möjligheten för människor att fortsatt kunna bo och verka på Falsterbohalvön, är skydd av Falsterbohalvön mot översvämningar en central och prioriterad fråga för Vellinge kommun – och har varit så under en lång tid.

Denna ansökan utgör resultatet av ett omfattande arbete med att utreda behovet av åtgärder, förutsättningar, alternativ och lokalisering av översvämningsskydd. Mot bakgrund av gjorda utredningar söker kommunen tillstånd enligt miljöbalken för att få anlägga tre av varandra fysiskt oberoende översvämningsskydd på Falsterbohalvön. Skyddens planerade sträckning framgår översiktligt av kartan nedan (bild 3) samt av Bilaga A1.

Skydden kommer att vara sammanlagt cirka 21 km långa och kommer i huvudsak att utgöras av vegetationsbeksäddade vallar, och längs vissa sträckor av murar. På tre platser kommer tillfälliga skydd att användas. I samband med att översvämningsskydden anläggs kommer också befintliga sanddyner att repareras på ett fåtal strategiska platser. Detta sker genom den enkla åtgärden

att sand tillförs i dynernas lågpunkter. De platser där reparation av sanddyner planeras har markerats på Bilaga A2¹.

Bild 3. Översvämningsskyddens planerade sträckning

2.2 Kommunens arbete med översvämningsskydd

Problematiken med stigande havsnivåer och ökande översvämningssrisker för Falsterbohalvön har under lång tid varit en särskilt uppmärksammas fråga för kommunen och dess invånare. I över tio års tid har kommunen arbetat med handlingsplaner och utredningar i syfte att få till stånd ett lämpligt system för att skydda bebyggelse och människor från översvämningar och därmed skador och säkerhetsrisker.

Redan i kommunens översiktsplan 2000 (ÖP 2000) beskrevs och beaktades höjda havsnivåer och de förväntade konsekvenserna därav. År 2007 påbörjades arbetet med att utforma en handlingsplan i syfte att utforma ett skydd mot stigande havsnivåer. Som ett första steg i denna process upprättades på kommunens uppdrag ett förslag till åtgärdsprogram för Falsterbohalvön, vilket omfattade detaljplanerade områden väster om Falsterbokanalerna (SWECO 2009).

Under 2011 antog kommunfullmäktige en handlingsplan för hur kommunen fortsatt skulle arbeta för ett skydd mot högvatten och klimatförändringar (Ks 2011/494). Handlingsplanen har därefter kompletterats i två omgångar, dels

¹ Gröna ringar på kartorna i bilaga A2 illustrerar ett större område inom vilket det finns lågpunkter i sanddynerna.

2012 med förtydliganden av handlingsplanen, dels 2013 då planen utvidgades till att även omfatta lågt belägna områden öster om Falsterbokanalen i anslutning till tätortsbebyggelsen i Höllviken och Kämpinge.

År 2013 antog kommunfullmäktige en strategi för skydd mot stigande havsnivåer till Översiktsplan 2010. Samma år antogs den nu gällande reviderade handlingsplanen (Ks 2013/39). Handlingsplanen har legat till grund för kommunens arbete med att projektera ett översvämningsskydd och för framtagande av ifrågavarande tillståndsansökan.

Kommunens handlingsplan innefattar åtgärder för att skydda Falsterbohalvön på kort, medellång och lång sikt. Handlingsplanen utgår från ett 100-årsperspektiv (år "2100") och beskriver en etappvis etablering av översvämningsskydd för att möta ökande skyddsbehov i olika tidsperspektiv.

För att ge ett adekvat skydd på kort och medellång sikt bedöms att det är nödvändigt med ett så kallat inre system för skydd av bebyggelsen – vilket denna tillståndsansökan avser. Medellång sikt utgör i detta avseende en dimensionering av skyddet utifrån bedömda förhållanden år 2065 (dvs. i cirka ett 50-årsperspektiv). Det inre skyddet behövs också på längre sikt än så, men kan då kompletteras med ytterligare skyddssystem.

Beroende på framtida förhållanden, nya prognoser och omgivningsförutsättningar kan det inre skyddet på lång sikt (dvs. mer än 50 år) behöva kompletteras med ytterligare översvämningsskydd närmare havet. I kommunens handlingsplan har man studerat möjligheten att komplettera det inre skyddet med ett så kallat yttre skydd dimensionerat utifrån ett 100-årsperspektiv (år 2100). Det inre skyddet skulle då finnas kvar nära bebyggelsen med bibehållen funktion, medan det yttre skyddet anläggs närmare den nuvarande vattenlinjen.

2.3 Klimatanpassningsfrågor på regional och nationell nivå

Parallellt med kommunens arbete med handlingsplanen och översvämningsskydd har frågor kring klimatanpassning uppmärksamrats allt mer även på regional och nationell nivå, särskilt på senare år.

År 2012 publicerade länsstyrelserna vägledningen *Klimatanpassning i fysisk planering*² i syfte att ge vägledning, rekommendationer, tips och råd om hur kommuner kan, bör och ska ta hänsyn till klimatförändringar vid samhällsplanering. Därefter har Länsstyrelsen Skåne under 2014 tagit fram en regional handlingsplan för klimatanpassning.³

² Klimatanpassning i fysisk planering – Vägledning från länsstyrelserna, 2012.

³ Regional handlingsplan för klimatanpassning för Skåne 2014 – Insatser för att stärka Skånes väg mot ett robust samhälle, rapportnummer 2014:7.

Länsstyrelsen Skånes handlingsplan syftar till att fungera som en vägledning för regionalt och lokalt arbete med klimatanpassning genom att redogöra för nuvarande arbete, problemställningar och framtida behov av anpassning. I handlingsplanen anges fyra områden – översvämning (*stigande hav*), *erosion*, *dricksvatten* samt *avlopp och markavvattning* – för vilka väderhändelser påverkar det skånska samhället. I handlingsplanen beskrivs att de skånska kustkommunerna redan nu upplever problem med extrema väderhändelser samt att kustkommunerna är mer sårbara för framtida klimatförändringar än inlandskommunerna. Handlingsplanen konstaterar att det finns ett angeläget behov av att arbeta förebyggande och långsiktigt för att mildra konsekvenserna av ett förändrat klimat.

Under 2017 startades *Myndighetsnätverket för klimatanpassning*, som består av länsstyrelserna och 18 centrala myndigheter vars ansvarsområden har anknytning till klimatfrågor. Nätverket driver bland annat den s.k. *Klimatanpassningsportalen* som samlar kunskap om klimatanpassning.⁴ Samma år publicerades vidare en statlig utredning, SOU 2017:42 (*Vem har ansvaret?*), med uppdraget att klargöra ansvarsfördelningen mellan stat, kommun, landsting och andra för klimatanpassning av all mark och alla climateffekter. Utredningen har ännu inte resulterat i några lagändringar men identifierar behovet av samordning mellan kommuner och myndigheter samt att arbete med klimatanpassning måste bedrivas.

Även i andra lagstiftningsärenden har klimatförändringarnas påverkan på samhället kommit att beaktas i allt högre grad.⁵

2.4 Syftet med projektet

Som angetts ovan kan högvatten redan idag medföra allvarliga konsekvenser och skador inom stora delar av Falsterbohalvön. Med en stigande havsnivå kommer konsekvenserna av högvatten att förvärras.

Vellinge kommun anser det nödvändigt att översvämningsskydd anläggs runt befintlig tätortsbebyggelse för att åstadkomma en ökad säkerhet för människor som bor och vistas på berörda orter, samt till skydd för de mycket stora ekonomiska och kulturhistoriska värden som finns på Falsterbohalvön. Även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) delar denna bedömning.

⁴ <http://www.klimatanpassning.se/>

⁵ Exempel är 2 kap. 3 § plan- och bygglagen, som sedan 2010 bl.a. anger att planläggning ska ske med hänsyn till miljö- och klimataspekter, 6 kap. 2 § miljöbalken och 18 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) som anger att miljöbedömningar ska inkludera en verksamhets eller åtgärds klimatpåverkan och utsatthet för klimatförändringar, samt lagförslag i prop. 2017/18:163 om innehållet i översiktsplan relaterat till klimat.

När det gäller områden med sammanhållen detaljplanerad tätortsbebyggelse kan inte samordnade, adekvata och effektiva skyddsåtgärder komma till stånd utan kommunens aktiva medverkan.

Syftet med de nu planerade översvämningsskydden är mot denna bakgrund att på ett varaktigt sätt minska risker för personskada och skydda verksamheter, bebyggelse och annan egendom, samt kommunal infrastruktur, inom detaljplanlagda områden i tätorterna Höllviken, Ljunghusen och Skanör-Falsterbo på Falsterbohalvön mot översvämningar vid högvatten i Öresund och Östersjön.

3 ÖVERGRIPANDE OM ANSÖKAN

3.1 Innehåll

Förevarande ansökan består av denna ansökningshandling med bilagor, vilka utgör en integrerad del av ansökan.

De ansökta översvämningsskyddens sträckning och de platser där sanddyner repareras redovisas på översiktskartor, se Bilagorna A1-A2. För närmare redovisning av markförhållanden, tekniska förutsättningar och skyddens utformning längs olika delar av sträckningen hänvisas till den tekniska beskrivningen ("TB"), Bilaga B.

Omgivningsförhållanden, bedömda miljöeffekter, samt en icke-teknisk sammanfattning av den sökta verksamheten redovisas i MKB:n, Bilaga C, med tillhörande 17 underbilagor, benämnda C1-C17.

Samtliga berörda fastigheter inom vilka översvämningsskydd avses att anläggas och sanddynsreparation utföras, samt fastigheter som berörs av tillfälliga ianspråktaganden enligt denna ansökan finns förtecknade i Bilaga D.

De fastigheter som omfattas av tvångsrättsyrkandet finns förtecknade i Bilaga E.

En sakägarförteckning presenteras i Bilaga F och de ersättningsbelopp som kommunen erbjuder sakägare i målet framgår av Bilaga G. De intrångsvärderingar som ligger till grund för erbjudna ersättningsbelopp, samt kartunderlag avseende intrång som är marginella och som ej värderats, ges in som Bilaga H.

Samrådsredogörelsen redovisas i Bilaga I. Slutligen bifogas behörighetshandlingar för ombuden i Bilaga J.

3.2 Ansökans omfattning

Denna ansökan avser tillstånd enligt miljöbalken att anlägga översvämningsskydd och reparera vissa nedgångar i befintliga sanddyner. Anläggande av översvämningsskydd bedöms enligt fast praxis som en

markavvattningsåtgärd och därmed som vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken (se bland annat MÖD:s dom 2007-06-26 i mål M 7103-06).

För åtgärderna krävs, utöver tillstånd, även dispens enligt 11 kap. 14 § miljöbalken från det generella markavvattningsförbudet som råder på Falsterbohalvön.

På grund av översvämningsskyddens utbredning kommer dessa i kontakt med flera skyddade områden. Falsterbohalvön har en rik natur, Natura 2000-områden och flera naturreservat, inom vilka det är nödvändigt att delar av översvämningsskydden förläggs om syftena med verksamheten ska kunna uppnås. Skydden kommer också att beröra ett mindre område med skydd för ett naturminne. Individer av två fridlysta arter enligt artskyddsförordningen (hedblomster och backsippa) kan komma att beröras.

Denna ansökan innefattar ansökan om erforderliga dispenser enligt 7 kap. miljöbalken från föreskrifterna för de berörda naturreservaten och naturminnet, samt dispens från artskyddsförordningen, allt enligt vad som yrkas enligt punkt 1.2 ovan.

Flera stora Natura 2000-områden är lokaliserade till Falsterbohalvön och berörs i viss mån av delar av översvämningsskydden. Kommunen bedömer att sökta åtgärder inte kommer att medföra någon betydande påverkan på Natura 2000-områdena och de skyddade intressena inom dessa områden. Kommunen anser således att det inte föreligger sådan påverkan på berörda Natura 2000-områden att tillstånd behöver meddelas enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Skulle mark- och miljödomstolen emellertid finna att så är fallet anser kommunen att planerade åtgärder inte kan skada de livsmiljöer i områdena som avses skyddas och inte heller medför att skyddade arter utsätts för störningar som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av arterna i området. Tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken ska således under dessa förutsättningar meddelas (se det reservationsvis framställda yrkandet enligt punkt 1.3 ovan).

3.3 Mark- och miljödomstolens behörighet

Som angetts ovan avser ansökan tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till vattenverksamhet för anläggande av översvämningsskydd på Falsterbohalvön i Vellinge kommun. Enligt 5 § förordningen (2010:984) om mark- och miljödomstolarnas domsområden är Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt behörig domstol i målet.

Med hänvisning till 21 kap. 3 § miljöbalken hemställer kommunen att mark- och miljödomstolen prövar samtliga yrkanden och ovan nämnda dispenser och tillstånd i förevarande mål.

3.4 Höjdreferenser

De höjduppgifter som förekommer i denna ansökan och dess bilagor hänför sig till Rikets Höjdsystem år 2000 (RH2000), såvida inte något annat uttryckligen anges.

4 BESKRIVNING AV SÖKT VERKSAMHET

4.1 Inledning

Som framgått ovan planerar kommunen att anlägga översvämningsskydd omkring detaljplanerade områden på Falsterbohalvön, med en längd av sammanlagt cirka 21 km.

Till grund för skyddens lokalisering och utformning längs olika delar av sträckningen ligger ett omfattande utredningsarbete och bedömningar gjorda med hänsyn till natur- och kulturvärden, skyddade områden, platsspecifika förutsättningar, tekniska krav samt avvägningar mellan enskilda och allmänna intressen.

De planerade översvämningsskydden följer så långt som möjligt och använder sig av befintliga höjdryggar i landskapet, samt anläggs med en utformning som passar in i omgivningen. Skydden utgörs i huvudsak av vegetationsbeksädda vallar eller, i vissa fall, murar.

Vald utformning och krönhöjd av vall och mur baseras på utredningar och avvägningar i fråga om väder- och vindförhållanden som råder vid översvämningar och skyddens funktion vid högvattentillfällen. Utformningen av vallarna respektive murarna beskrivs i punkterna 4.4-4.5 nedan.

På några ställen längs skyddens sträckning kommer tillfälliga skydd att installeras, eftersom det vid dessa specifika punkter inte bedömts lämpligt att anlägga vall eller mur sett till andra intrång och negativa konsekvenser som ett fast skydd skulle medföra, se punkt 4.6 nedan.

Närmare beskrivning av anläggningsdelar och överväganden finns i MKB:n och TB:n.

För att åstadkomma ett sammanhängande och intakt skydd finns även behov av att på vissa platser ("lågpunkter") reparera befintliga sanddyner. Lågpunkterna består i huvudsak av mindre upptrampade nedgångar till strand. Tillstånd söks därför också för att, vid behov, reparera sanddynerna i dessa lågpunkter genom tillförsel av sand.

I samband med att översvämningsskydden anläggs kommer vissa arbets- och etableringsytor att tillfälligt behöva tas i anspråk för utförande av skydden samt för förvaring av anläggningsmateriel och maskiner, se punkterna 4.7-4.8 nedan.

4.2 Hydrologiska och meteorologiska utgångspunkter

De meteorologiska och hydrologiska förhållandena vid Falsterbohalvön har ingående analyserats inför upprättandet av denna ansökan. Data för vindmätningar, vattenstånd och högvatten har bland annat inhämtats från SMHI. Risker för vågor och våguppspolning samt prognoser för framtida havsnivåer har utretts. Analyser har gjorts av mätningar från Skanörs hamn, Klagshamn och Ystad, samt med avseende på tidigare kända extremhändelser som den så kallade Backafloden, vilken inträffade 1872 (se nedan). Samtliga tillgängliga data har därefter analyserats för att vinna ökad förståelse av de meteorologiska förutsättningarna på Falsterbohalvön och för att bedöma en lämplig utformning av översvämningsskydden.

Genomförda analyser har lett fram till karakteristiska högvatten enligt följande tabell, vilka ligger till grund för modelleringar och utformning av skydden.

	Avvikelse från MVY	År 2015	År 2065	År 2100
Medelvattenyta (MVY)	-	+0,15*	+0,63*	+1,13*
Normalhögvatten	-	+1,35*	+1,85*	+2,35*
100-årshögvatten	+1,66	+1,81*	+2,29*	+2,79*
Backafloden	+2,23	+2,36*	+2,86*	+3,36*

*Representativa vattenstånd vid olika tidpunkter. Avvikelse från medelvattenytan är inte beräknad och anges ej för Medelvattenyta och Normalhögvatten. *Höjder angivna i meter och i RH2000.*

De olika högvattensituationerna leder till olika utbredningar och vågförutsättningar beroende på vindförhållandena. Det är relativt sällan som högvatten och kraftig vind inträffar samtidigt vid Falsterbohalvön. Vid kraftig vind är den förhärskande vindriktningen normalt nordlig till västlig. Vid kraftig västlig vind pressas vatten österut in i Östersjön, vilket medför lågvatten vid Falsterbohalvön. När vinden avtar rinner vatten som pressats in i Östersjön tillbaka västerut. Detta leder till högvatten vid Falsterbohalvön. Det finns dock undantag från de vindförhållanden som normalt råder på Falsterbohalvön. Den extrema situation som inträffade vid Backafloden år 1872 föranleddes till exempel av en kraftig östlig vind.

De representativa vattenstånden och scenarierna beskrivs närmare i avsnitt 7.9 i MKB:n, Bilaga C11 *Meteorologiska förutsättningar* samt i Bilaga B1 *Översvämningssrisker krönnivå + 3.0 m (RH2000)*.

4.3 Utformning

Som angetts ovan avser denna ansökan så kallade inre översvämningsskydd (enligt terminologin i kommunens handlingsplan). Vid utformning av dessa skydd har utgångspunkten för beräkningar varit ett tidsperspektiv om cirka 50 år, dvs. en utformning med beaktande av antagna förhållanden år 2065. Inom

denna tidshorisont är prognoser av samhällets behov och havsnivåns förväntade stigning betydligt säkrare än om mer långsiktiga prognoser, som sträcker sig till år 2100, studeras. Den valda tidshorisonten möjliggör en utformning av skydden som är rimlig och överblickbar.

Anläggning av sökta skydd kommer alltid (dvs. även efter 2065) att innebära att risken för skador till följd av översvämning kommer att vara lägre än om skydden inte anläggs (dvs. nollalternativet). De nu ansökta skydden kommer dock på lång sikt att kunna kompletteras av ytterligare översvämningsskydd (s.k. yttre skydd) med beaktande av förhållanden som ligger bortom 2065. Det ter sig emellertid föga lämpligt att närmare utforma och dimensionera dessa kompletterande skydd enbart baserat på dagens (mer begränsade) kunskap. Istället bör detta anstå och göras i relativt nära anslutning till en eventuell framtida byggnation av sådana ytterligare skydd. På så sätt uppnås ett betydligt bättre och säkrare kunskaps- och beslutsunderlag som grund för denna möjliga framtida verksamhet.

Vid utformning av sökta översvämningsskydd och val av krönnivåer är utgångspunkten de högvattennivåer som anges i tabellen i punkt 4.2 ovan. Krönhöjden har fastställts utifrån att översvämningsskyddens krön alltid ska ligga högre än stillvattenytan vid de studerade händelserna. Till stillvattenytan läggs en viss marginal för att minska mängden vatten som spolas över av vågor vid en stormsituation.

Utgångspunkt för beräkningarna avseende dimensionerande händelser utgör således den hittills högsta uppmätta högvattennivån vid Falsterbohalvön ("Backafloden") med beräknad medelvattenyta år 2065, dvs. +2,85 meter. Översvämningsskydden kommer därför att anläggas med en krönnivå om cirka +3,0 meter (RH2000). Detta motsvarar också Länsstyrelsens i Skåne län rekommendation att ny bebyggelse på genomsläppliga jordar i kustnära lägen inte är förenlig med plan- och bygglagens regelverk om den placeras på nivåer lägre än 3,0 meter.⁶

Genom att skydden till stor del lokaliseras längs befintliga höjdryggar i landskapet kommer skyddens höjd över befintlig marknivå att begränsas. Planerade vallar och murar kommer längs huvuddelen av sträckningen att få en högsta höjd om mellan 0,5 till 1,5 meter över befintlig marknivå. Längs cirka 80 procent av skyddens sträckning kommer dessa att få en höjd som är lägre än 1,5 meter över befintlig marknivå.

⁶ Regional handlingsplan för klimatanpassning för Skåne 2014 – Insatser för att stärka Skånes väg mot ett robust samhälle, rapportnummer 2014:7, s. 15.

I underlagen till denna ansökan presenteras resultaten av modelleringar och beräkningar som har utförts för att förutse konsekvenser vid olika högvatten med de planerade skydden. Modelleringarna/beräkningarna inkluderar bland annat våguppspolningsberäkningar, utredningar av påverkan i förhållande till skyfall och grundvatten samt en dynamisk översvämningsanalys för att simulera översvämningsförlopp i dagens och framtidens klimat vid normala och extrema förhållanden. För utförligare resultat och analyser hänvisas till Bilaga C16 *Dynamisk översvämningsanalys Falsterbohalvön* till MKB:n. Risker för och konsekvenserna av överspolning och efterföljande vallbrott beskrivs i Bilaga B1 till TB:n, *Översvämningsrisker krönnivå +3,0 meter (RH2000)*.

4.4 Vallar

De planerade översvämningskydden kommer att utformas så att de anpassas till omgivningarna. Detta innebär bland annat att skydden, längs merparten av sin sträckning, utgörs av vallar konstruerade av jordmaterial.

Den totala sträckningen med vallar är med planerad dragning cirka 16 km av skyddens totala längd om cirka 21 km. För att bygga vallarna beräknas en total massåtgång om ca 150 000 m³.

Som framgått ovan byggs vallarnas krön med en höjd om cirka +3,0 meter (RH20000), vilket innebär att vallens höjd över befintlig mark varierar beroende på rådande marknivå längs skyddens sträckning.

Vallar har valts som huvudsaklig skyddstyp av flera skäl. Vallar är tekniskt enkla konstruktioner som kan smälta in i det befintliga landskapet, särskilt i naturområden. Dessutom finns redan idag vallar i landskapet på Falsterbohalvön i form av tångvallar, banvallar och andra valliknande element. Vallarna kommer i huvudsak att vara vegetationsbeklädda och har goda möjligheter att fungera som habitat för samma djur och växter som finns på platsen idag. De är också lättare för människor och djur att korsa än t.ex. murar, till undvikande av barriäreffekter.

Det finns olika tekniska utföranden för anläggande av vallar, vilka kommer att anpassas till de specifika omgivningsförutsättningarna längs de olika delsträckorna. På så vis kan vallarna passa in i den befintliga miljön och möjliggöra så stabila, underhållsnåla och kostnadseffektiva utföranden som möjligt.

I TB:n redogörs för de typsektioner för vallarna som upprättats för olika delsträckor. Merparten av vallarna kommer att byggas i enlighet med vad som benämns som "typsektion 1", dvs. med ett 3 meter brett krön och jämnt sluttande slänter med lutningsförhållandet 1:3 på både land- och havssidan. Vallens krön blir då tillräckligt brett för att underhållsfordon ska kunna framföras vid framtida tillsyn och underhåll. Släntlutningen är avvägd för att vara tillräckligt flack för att säkerställa god stabilitet samt möjlighet för människor och djur att

passera över vallen, men tillräckligt brant för att vallens markanspråk ska minimeras.

Längs väg 100 i Höllviken planeras vallen att byggas enligt "typsektion 2", vilket innebär en vall i två sektioner, en mellanplatå och en krönplatå. Vallen blir därmed bredare, cirka 6 meter, och möjliggör exempelvis plats för fotgängare och cyklister på och invid skyddet.

Längs kustnära sträckor i sydöstra Kämpingebukten planeras vallar med ett 3 meter brett krön (som lokalt kan minskas till 2 meter) och jämnt sluttande slänter med lutningsförhållandet 1:6 ("typsektion 3"). Den flackare slänthlutningen i detta område är vald för att reducera risken för våguppspolning, göra vallen mer erosionstålighet och för att den ska smälta in på lämpligt sätt i landskapet.

Vallarna kommer att bekläddas med yttlig och täckande vegetation, dels som anpassning till omgivande naturmark, dels för att öka vallens stabilitet. Befintliga ytlager kommer återanvändas så långt möjligt för att säkerställa att områdets karaktäristiska vegetation återetableras på vallarna.

För en mer utförlig beskrivning av vallarna och deras tekniska utförande hänvisas till avsnitt 6 i TB:n.

4.5 Mur

En mindre del av de planerade skydden utgörs av murar. Den totala längden av murar som skydd blir med planerad dragning cirka 5 km.

Med murar avses vertikala skydd som byggs i vattentäta material. Dessa skydd medför ett mindre permanent markanspråk än vallar. Detta gör murkonstruktioner lämpliga i områden där det råder platsbrist och där det bedöms särskilt angeläget att minimera intrång på privata fastigheter och naturskydd. Murar planeras i nordvästra Skanör, östra Skanör, sydvästra Falsterbo, nordöstra Ljunghusen, nordvästra Ljunghusen samt östra Kämpinge.

Murar kan anläggas på olika sätt och med olika tekniker, såsom t.ex. prefabricerade stödmurar, platsgjutna betongskydd eller sponter. Murar kan vidare konstrueras med olika ytskikt, till exempel ges slät yta eller yta med struktur, och kan täckas med olika material såsom puts, trä, vegetation eller annat täckskikt. Avsikten är att variera och anpassa utformningen till omgivningen och karaktären på övrig bebyggelse, för att murelementen ska ge ett lämpligt visuellt intryck.

Val av teknik och utseende för murarna kommer att närmare övervägas och utredas under detaljprojekteringsfasen.

För närmare beskrivning hänvisas till avsnitt 7 i TB:n.

4.6 Tillfälliga skydd

Översvämningsskydden kommer på tre platser att behöva utgöras av tillfälliga barriärer som ställs ut eller stängs vid behov, dvs. vid högvatten med risk för översvämningar av bebyggelse. Dessa platser är Hamnvägen i Skanör, väg 100 i Skanör och väg 100 i Ljunghusen, där översvämningsskydden korsar vägarna. Vid dessa punkter är tillfälliga skydd nödvändiga eftersom ett permanent skydd inte kan anläggas över vägarna utan risk för omfattande och kostsamma anpassningsbehov av befintliga vägnät. För beskrivning av tillfälliga skydd samt de punkter där tillfälliga skydd planeras, se avsnitt 8 i TB:n.

4.7 Tillfälliga arbetsytor

För att kunna anlägga skydden krävs under byggtiden ett begränsat arbetsområde utöver skyddens permanenta markanspråk. Arbetsytorna är markerade med grön färg på markanspråkskartor i Bilaga B6 till TB:n. Arbetsytan utgörs av en smal korridor som löper parallellt med skydden. Arbetsytorna kommer i huvudsak användas för att bereda plats för arbetsfordon, material och personal i samband med anläggningsarbetena. Arbetsytorna beskrivs närmare i MKB:n och TB:n.

4.8 Tillfälliga etableringsytor

Under byggtiden kommer också tillfälliga etableringsytor att behövas för upplag av anläggningsmateriel och uppställning av arbetsmaskiner. Föreslagna etableringsytor redovisas i avsnitt 12 i TB:n.

Etableringsytorna behövs för att undvika långa transporter inom Falsterbohalvön av anläggningsmateriel, maskiner och liknande transportbehov och därmed möjliggöra ett mer resurs- och tidseffektivt anläggande av skydden. Kommunen kommer så långt som möjligt att nyttja kommunal mark för etableringsytor och andra redan ianspråktaga ytor som är lämpliga för tillfälliga etableringsytor, såsom parkeringsplatser och liknande ytor. I några fall bedöms emellertid tillfällig tillgång behövas även till enskilda fastigheters mark, respektive mark inom naturreservat och Natura 2000-område.

Slutligt fastställande av vilka ytor som behövs kan ske först i detaljprojekteringsfasen tillsammans med anläggningsentreprenören. Av de ytor som nu markerats som etableringsytor bedöms endast en del komma att behöva nyttjas.

Som försiktighetsmått föreslår kommunen att de slutliga förslagen till etableringsytor beslutas efter samråd med tillsynsmyndigheten, se villkorsförslag i punkt 9.8 nedan.

4.9 Tillfartsvägar och vägkorsningar

Delar av det befintliga vägnätet kommer behöva användas som tillfartsvägar till arbetsområdena. Val av tillfartsvägar kommer att ske i detaljprojekteringsfasen och tillsammans med anläggningsentreprenören.

I de punkter där vägar korsas av skydd kommer vägarna att anpassas så att trafik fortsatt kan passera över skydden, med undantag för de korsningar där tillfälliga skydd installeras samt vid en väganslutning där alternativ väg kommer att behöva nyttjas istället, se avsnitt 13.6.3 i MKB:n

5 FASTIGHETS- OCH PLANFÖRHÅLLANDEN

5.1 Berörda fastigheter

Samtliga fastigheter som berörs genom att mark behöver tas i anspråk, antingen permanent (för skydden som sådana) eller tillfälligt (arbets- och etableringsytor), redovisas i Bilaga D. Bilagan upptar även de fastigheter inom vilka reparation av sanddyner kommer att ske.

Anläggande av översvämningsskydden innebär, på grund av deras utbredning och nödvändigheten av ett sammanhängande skydd utan genombrott, ianspråktagande av mindre delar av ett stort antal olika fastigheter. Kommunen har så långt möjligt sökt förlägga skydden till kommunala fastigheter; detsamma gäller de planerade arbets- och etableringsytorna. I vissa fall kan det dock inte undvikas att delar av skydden måste anläggas inom enskild mark.

5.2 Detaljplaner

Översvämningsskydden planeras att uppföras både inom och utanför detaljplanlagda områden.

På grund av översvämningsskyddens utbredning och närhet till befintlig tätortsbebyggelse, vilken de avser att skydda, berör skydden mindre områden inom ett flertal detaljplaner. Berörda detaljplaner redovisas i avsnitt 8.2 i MKB:n.

Kommunen har inventerat gällande detaljplaner och bedömer att anläggandet av översvämningsskydden är en åtgärd som inte står i strid med gällande planer. I enstaka fall skulle anläggande av skydden kunna bedömas som en liten avvikelse, som dock inte i något fall bedöms motverka syftet med respektive berörd detaljplan.

5.3 Översiktsplan

Den nu gällande översiktsplanen för Vellinge kommun antogs den 23 januari 2013 av kommunfullmäktige (ÖP 2010). Översiktsplanen aktualitetsförklarades 2017. I översiktsplanen diskuteras beredskap för framtida klimatförändringar med fokus på skydd mot höjda havsnivåer och det anges att befintlig bebyggelse ska bevaras och skyddas genom utbyggnad av fysiska skydd. På översiktsplanekartan återfinns reserverade korridorer för skydd mot höjda

vattennivåer markerade. Översvämningsskydden enligt ansökan anläggs i enlighet med dessa reserverade korridorer och är således förenliga med gällande översiktsplan.

6 OMRÅDESBESKRIVNING

6.1 Allmänt om Falsterbohalvön

Som framgått ovan är Falsterbonäset en halvö i sydvästra delen av Vellinge kommun innefattande orterna Skanör, Falsterbo, Ljunghusen, Höllviken och Kämpinge. Halvön präglas av öppna, vidsträckta, låglänta ängs- och betesmarker och stränder med höga natur-, kultur- och rekreationsvärden. I öster och söder finns skogsdungar och längs den södra och västra kusten sträcker sig ett system med sanddynor upp till 7 meter över marken. Längs Falsterbohalvöns norra kust förekommer i princip inga sanddynor.

Stora delar av Falsterbohalvön är tätbebyggd och där bor sammanlagt cirka 20 000 personer. På halvön finns många fritidshus och under sommarhalvåret ökar befolkningen markant. Inom området finns ett flertal skolor och förskolor, vårdinrättningar, butiker, företag och diverse affärsverksamheter.

För en närmare beskrivning av Falsterbohalvön och dess omgivningar hänvisas till avsnitt 7 i MKB:n. Geografisk och ekonomisk analys avseende Falsterbohalvön presenteras i Bilaga C4 till MKB:n.

6.2 Riksintressen

Stora delar av Falsterbohalvön är utpekade som riksintresse och de planerade översvämningsskydden kommer att anläggas inom riksintresseområden. Riksintressenas utbredning framgår av karta bilagd till MKB:n (MKB-bilaga C1D).

Hela Falsterbohalvön, med undantag för tätorterna Höllviken och Ljunghusen samt Falsterbokanalerna, omfattas av riksintresse för naturvård. Riksintresset omfattar Falsterbohalvöns naturreservat, Natura 2000-områden och Ramsarområdet Falsterbo-Foteviken.

Inom Falsterbohalvön finns vidare två större områden utpekade som riksintresse för kulturmiljövården som kommer att beröras av de planerade översvämningsskydden. Det ena området för kulturmiljövård är *Skanörs Ljung* som utgör ett hedlandskap med fornlämningsmiljöer med såväl förhistoriska som medeltida bosättningar. Det andra området är *Skanör-Falsterbo* där riksintresset utgörs av "småstäder med spår från medeltiden", däribland Skanörs borg, S:t Olofs kapell, borgruinen av Falsterbohus och andra medeltida lämningar. Riksintresset i Skanör omfattar även stadens utveckling och bebyggelse under slutet av 1800-talet och omkring sekelskiftet. I Falsterbo omfattar riksintresset för kulturmiljön bland annat bebyggelsens prägel av det sena 1800-talets och 1900-talets badortsliv, såsom Falsterbohus, sommarvillor, badhytter och den tidigare järnvägen.

Falsterbohalvön väster om Höllvikens tätort omfattas i sin helhet av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Havsområdet utanför Höllviken är utpekade som riksintresse för yrkesfiske då området utgör uppväxt- och födosöksområde för ål och plattfisk.

Hela det skånska kustområdet utgör dessutom riksintresse för kustzonen enligt 4 kap. miljöbalken.

För närmare beskrivning av riksintresseområdena hänvisas till avsnitt 10 i MKB:n.

6.3 Skyddade områden

6.3.1 Natura 2000-områden

Det finns tre Natura 2000-områden på Falsterbohalvön: *Falsterbohalvön*, *Falsterbo skjutfält* samt *Falsterbo-Foteviken*.

Två av de skyddade områdena, *Falsterbohalvön* och *Falsterbo skjutfält*, baseras på art- och habitatdirektivet (direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG). Det tredje området, *Falsterbo-Foteviken*, är utpekade enligt fågeldirektivet (direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar).

Det övergripande syftet för Natura 2000-området *Falsterbohalvön* är bevarandet av för området listade naturtyper och arter. I bevarandeplanen finns bevarandemål avseende areal, områdets struktur och funktion samt Natura 2000-arterna bred gulbrämad dykare, dvärgglåsbräken, gråsäl, knubbsäl och större vattensalamander. Området karaktäriseras av en unik naturmiljö och vegetation, med stor artrikedom och häckande fåglar. Det är en känd flyttlokal för fåglar, särskilt rovfåglar. Området karaktäriseras av havsområden och sanddynor, och dess stränder är av stort rekreativvärde under sommarperioden.

Natura 2000-området *Falsterbo skjutfält* utgörs av ett sandigt revsystem med sandstränder, sanddynor, strandängar och hedmarker. Bevarandesyftet för området är att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för de naturtyper som listats i bevarandeplanen, bland annat kustnära laguner, sanddynsystemet och artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat. För att uppnå syftet har bevarandemål upprättats avseende naturtypernas areal, områdets struktur och funktion, typiska arter samt Natura 2000-arter.

Natura 2000-området *Falsterbo-Foteviken* är utpekade enligt fågeldirektivet och angivet bevarandesyfte är att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för vissa förtecknade fågelarter. Området omfattar kustbandet från Klagshamns udde i Malmö kommun, runt Falsterbohalvön till Fredshög vid Vellinge kommuns södra gräns. I princip all yta i området består av fågellokaler och området är viktigt

som häcknings-, rast- och övervintringslokal för ett stort antal arter. *Falsterbo-Foteviken* är också värdefullt för friluftslivet och omfattar bland annat Falsterbo fågelstation med ringmärkning och övervakning av sträckande fåglar.

För närmare beskrivning av Natura 2000-områdena hänvisas till avsnitt 11.3 i MKB:n samt Bilaga C3 (*Naturvärdesinventering*) och Bilaga C6 (*Påverkan på Natura 2000-områden*) till MKB:n.

6.3.2 *Naturresevat*

På Falsterbohalvön finns flera naturresevat. De ansöktå åtgärdena kommer att beröra följande sju naturresevat (med angivande av diarienummer för grundbeslut och i förekommande fall ändringsbeslut):

- *Flommen* (dnr 11.1211-3169-73),
- *Kämpinge strandbad* (dnr 11.1211-29-82, och dnr 511-4770-10),
- *Ljungkogens och Ljunghusens strandbad* (dnr 11.1211-2496-86 och 231-3939-99),
- *Norra Ljunghusen* (dnr 231-6039/90),
- *Skanör Höll* (dnr 231-6036/90),
- *Skanörs Ljung* (dnr IIIIR11-6-66, 11.111-270-83, och 11.1211-296-83), samt
- *Falsterbohalvöns havsområde* (dnr 231-5488/92, 511-4770-10, och 511-6695-10).

Naturresevatena är bildade mellan 1969 och 1995. För naturresevatena föreskrivs förbud mot vissa typer av åtgärder inom resevatena, såsom förbud mot att förändra området topografi och landskapets allmänna karaktär, mot åtgärder som att anordna upplag, avlägsna eller skada gamla tångvallar, samt mot att avverka träd eller buskar, gräva upp växter och skada fasta naturföremål eller ytbildning.

För närmare beskrivning av naturresevatena och relevanta resevatföreskrifter, och förutsättningar för dispens från nämnda föreskrifter, hänvisas till avsnitt 11.1 i MKB:n samt Bilaga C3 (*Naturvärdesinventering*) och Bilaga C5 (*Påverkan på naturresevat*) till MKB:n.

6.3.3 *Övriga skyddade områden*

Vid Falsterbokanalens nordöstra pirarm finns ett naturminne benämnt *naturminnet Räng* (beslutat av Länsstyrelsen i Malmöhus län år 1973, dnr 11.122-5611-72). Naturminnet består av skydd för den fleråriga örten *strandmolke*. För utförlig beskrivning se avsnitt 11.2 i MKB:n samt Bilaga C8 (*Strandmolke och naturminne Räng*).

Det har gjorts en naturvärdesinventering av berörda områden för skydden, varvid det har konstaterats att tre biotopskyddsområden finns i närheten av de

planerade översvämningsskydden, se avsnitt 11.5 i MKB:n. Biotopskyddsområdena avser pilevallar, som dock ligger utanför direkt berört område och som inte kommer att beröras av skydden.

En liten del av nordöstra Höllviken utgör vattenskyddsområde (*Vellinge kommuns vattentäkter vid Vellinge och Stora Hammar-Räng, dnr 11.184-347-82*). Den sökta verksamheten bedöms inte påverka vattenskyddsområdet och berörs inte heller av föreskrifterna för vattenskyddet.

Slutligen råder strandskydd längs hela kuststräckan på Falsterbohalvön.

6.4 Naturmiljö

Falsterbohalvön består ursprungligen av tre ö-kärnor som växt samman på grund av sandtillförseln som även förbundit öarna med fastlandet. Sandbildningen har skapat laguner i salta strandängar. Lagunerna och strandängarna utgör goda häckningslokaler för många fåglar. Det finns även rikligt med flygsandsbindande skog, framförallt tallskog. Förhållandena på Falsterbohalvön är mycket speciella med den sandiga, kalkrika marken och halvöns utsatthet för väder och vind. Detta skapar en naturmiljö med många ovanliga arter vilka endast återfinns på ett fåtal platser i Sverige.

En naturvärdesinventering har under 2017 genomförts i de områden som berörs av översvämningsskydden. Naturvärdesinventeringen utgör Bilaga C3 till MKB:n, vartill hänvisas för en närmare redogörelse av inventerade och bedömda naturvärden. Vid inventeringen identifierades 32 naturvärdesobjekt, varav 15 som bedömdes ha högt naturvärde, 14 objekt med påtagligt naturvärde och 3 objekt med visst naturvärde. Identifierade objekt med högt naturvärde utgörs av så kallade torrängsmiljöer, belägna på och invid golfbanor, vilka miljöer är rikblommande och utgör goda nektar- och pollenresurser för insekter i området. Flera områden som uppfyller Natura 2000-naturtypen *vita dyner*, *grå dyner* och *trädklädda dyner* har höga naturvärden. Även betesmarker belägna nordväst om Falsterbo-Skanör bestående av *salta strandängar med laguner* bedöms ha högt naturvärde.

Halvön är viktig som häckningslokal och rastplats för flyttfåglar. Även ett antal rödlistade och/eller fridlysta arter av kärlväxter, insekter, groddjur och fladdermöss förekommer på Falsterbohalvön.

Naturvärdesinventeringen har identifierat vissa rödlistade kärlväxter i närheten av de planerade översvämningsskydden. Förekomst av de rödlistade arterna hedblomster och backsippa har noterats i områdena för skyddens dragning. De rödlistade växterna dvärglåsbräken och ängsnycklar har påträffats i närheten av området för översvämningsskydden, dock inte på mark där skydden avses anläggas.

Fridlysta och rödlistade arter beskrivs närmare i Bilaga C7 *Påverkan på fridlysta eller rödlistade arter* till MKB:n. Naturmiljön beskrivs närmare i avsnitt 7.5 i MKB:n med där angivna bilagor.

6.5 Kulturmiljö

Kulturmiljön på Falsterbohalvön är mycket rik med lokalt, regionalt och nationellt värdefulla miljöer. Delar av Falsterbohalvön omfattas av kulturhistoriska områdesskydd och skydd enligt kulturmiljölagen.

Skanör och Falsterbo har sina rötter i den medeltida Skånemarknaden. Den goda tillgången på sill i havet gjorde under hela medeltiden de båda samhällena till en av norra Europas viktigaste marknadsplatser. Byggnadsrester som daterar till de sista decennierna av 1100-talet finns dokumenterade på platsen (delar av S:t Olofs stadskyrka). Det finns fortfarande flera spår av äldre bebyggelse och anläggningar bland annat genom borgruinen i norra Skanör och rester av tångvallar runt Falsterbohalvön, som fungerat som tidiga översvämningsskydd och har varit en betydande förutsättning för bosättningar på Falsterbohalvön fram till ca 1940-talet. Tångvallarna är nu kulturhistoriskt skyddade.

Flera särskilt skyddade byggnadsminnen och kyrkor återfinns på Falsterbohalvön, däribland kyrkorna i Skanör och Falsterbo samt byggnadsminnena *Andreas Lundbergagården*, *Skanörs rådhus*, *Falsterbo Fyr* och *Skanörs mölla*.

Närmare beskrivning av kulturmiljön och byggnadsminnen återfinns i avsnitt 7.3 och 12.2 i MKB:n.

6.6 Markförhållanden

Geotekniska och miljötekniska undersökningar har utförts i områdena för skyddens planerade sträckning. Den geotekniska undersökningen utfördes under 2015 och innefattade analys av 135 provtagningspunkter. Resultaten visar, i enlighet med SGU:s jordartskarta, att de naturliga jordarna inom områdena för skyddens sträckning huvudsakligen består av sand och finsand, ställvis grusig. De geotekniska egenskaperna hos förekommande jordarter har sammantaget bedömts utgöra lämpliga förutsättningar för anläggandet av översvämningsskydden.

En miljöteknisk utredning genomfördes i området för den gamla banvallen i västra Falsterbo i samband med geotekniska undersökningen under 2015. Det påträffades låga halter av tungmetaller, arsenik och polyaromater (PAH) i provtagningspunkterna. Föroreningspåverkan var tydligast i de översta decimetrarna av jordlagren och minskade eller försvann helt med ökande djup. Arsenik påvisades i halter överskridande riktvärdena för mindre känslig markanvändning (MKM) i ett prov. I ytterligare fem av de analyserade proverna

överskreds riktvärden för känslig markanvändning (KM). För övriga prover överskreds inte riktvärdena för vare sig KM eller MKM.

För utförligare beskrivning av markförhållandena hänvisas till avsnitt 7.6-7.7 i MKB:n och Bilagorna B3 *Geotekniska förhållanden* och Bilaga B4 *Markteknisk undersökningsrapport* till TB:n, samt Bilaga C9 *Miljöprovtagning av jord inom äldre banvallskonstruktion* till MKB:n.

6.7 Rekreation och friluftsliv

Falsterbohalvön erbjuder ett stort utbud av rekreation och friluftsliv som nyttjas av såväl kommuninvånarna som tillresta besökare. Strändernas betydelse för områdets rekreation och friluftsliv är påtaglig. Exempel på välbesökta stränder är Falsterbo strand, Ljungskogens strandbad och Kämpinge strandbad. Falsterbohalvön är rik på naturreservat och strövområden och är en mycket populär destination för fågelskådare.

Det finns två fritidshamnar, Falsterbokanalens hamn och Skanörs hamn. Vattensporter som segling, vindsurfing och kite-surfing utövas utanför Falsterbohalvön. Det är även tillåtet att rida på stränderna utom under badsäsongen. Ridsporten är stor inom kommunen. *Falsterbo Horse Show* samlar årligen cirka 60 000 besökare och arrangeras under en vecka i juli. Även golf är en del av rekreationsutbudet på Falsterbohalvön.

Se vidare avsnitt 7.4 i MKB:n om rekreation och friluftsliv.

7 ALTERNATIVREDOVISNING

7.1 Inledning

Flera olika alternativ har under en längre tid utretts för översvämningsskyddens lokalisering och utformning. Den sträckning av översvämningsskydden som kommunen söker tillstånd för enligt denna ansökan har bedömts som den lämpligaste utifrån ett antal förutsättningar och hänsynstaganden.

De huvudsakliga faktorer som kommunen har tagit hänsyn till är skyddens funktion och föresatsen att minimera påverkan på natur- och kulturvärden, skyddade områden och arter, tillgänglighet samt landskapsbilden. Kommunen har också strävat efter att minimera intrång på privatägda fastigheter. Vidare har utformning och lokalisering när så bedömts möjligt anpassats för att begränsa mängden byggmateriel samt behov av att reparera och underhålla skydden.

Kommunen har också utrett alternativ till att anlägga översvämningsskydd, alternativa lösningar till ett inre översvämningsskydd, samt olika sträckningar och utföranden på specifika avgränsade platser. En redovisning av de alternativa lokaliseringarna och lösningarna återfinns i Bilaga C2 till MKB:n, och sammanfattas kortfattat i det följande.

7.2 Alternativa lösningar

Inledningsvis har alternativa övergripande lösningar till det valda huvudalternativet studerats. De alternativ som finns till ett anlagt permanent skydd är en så kallad planerad reträtt, dvs. att människor och bebyggelse skyddas genom att permanent flyttas från Falsterbohalvön till annan plats, eller en generell höjning av all låglänt bebyggelse.

Vid en planerad reträtt – även om denna skulle begränsas till delar av halvön – rivs befintlig bebyggelse som är utsatt för översvämningsrisk, och motsvarande värden återskapas på annan lämpligare plats. I förevarande fall skulle en planerad reträtt omfatta en betydande del av bebyggelsen på Falsterbohalvön, allmänna byggnader och infrastruktur. Markanspråken och resurserna som behövs för återuppbyggnad skulle bli enorma, även om endast delar av bebyggelsen skulle bli föremål för reträtt. Sammantaget bedöms en planerad reträtt inte utgöra ett bättre alternativ till att skydda bebyggelsen på dess nuvarande plats, med hänsyn till alternativets kostnader, resurshushållning, ingreppet för enskilda och förlust av oersättliga värden.

Att höja låglänt mark på Falsterbohalvön skulle beröra väldigt många bostäder, byggnader och anläggningar (totalt tusentals byggnader), som skulle behöva rivas och byggas upp på nytt igen på samma plats efter tillförsel av stora mängder fyllnadsmassor (uppskattningsvis 10 miljoner m³). Alternativet bedöms olämpligt av samma skäl som nämnts ovan avseende planerad reträtt, med undantag endast för att det innefattar behov av stora mängder fyllnadsmassor istället för omfattande markanspråk på annan plats.

7.3 Alternativa lokaliseringar

En alternativ lokalisering som utretts är att i större utsträckning följa kustlinjen istället för tätortsgränserna, ett s.k. yttre skydd. Bedömningen är dock att det, av flera skäl, är ett sämre alternativ att anlägga ett yttre skydd längs kuststräckan som första, eller enda, åtgärd jämfört med att nu anlägga det inre skyddet (dvs. de översvämningskydd för vilka tillstånd här söks). Ett yttre skydd skulle bli avsevärt mycket längre än det för vilket tillstånd nu söks. Ingreppen i naturområden, påverkan på naturvärden och skyddade områden skulle bli betydligt mer omfattande och det skulle krävas större mängder anläggningsmaterial. Lokaliseringen närmre kusten ökar risken för överspolning och erosion och ger därmed inte samma riskreduktion med en liknande utformning av skyddet. På längre sikt kan ett yttre skydd komma bli nödvändigt, men då som ett komplement till de skydd för vilka tillstånd nu söks. I nuläget och under överskådlig tid bedöms emellertid ett yttre skydd vara ett betydligt sämre alternativ än det sökta huvudalternativet.

Vidare har alternativa lokaliseringar utretts och övervägts längs specifika delsträckor. I dessa fall innebär val av alternativ en avvägning, exempelvis

mellan ingrepp i natur och i enskild mark, respektive mellan att minimera skyddets utbredning och att skydda fler fastigheter. Synpunkter som inkommit under samrådsskedet har också beaktats vid utformning och lokalisering av skydden.

För mer utförliga beskrivningar hänvisas till avsnitt 4.2-4-5 i Bilaga C2 till MKB:n.

7.4 Alternativ utformning

Översvämningsskydden kan utformas på olika sätt, främst som en barriär i form av vall eller mur. Även vallar kan anläggas på olika sätt, dels med olika krönnivåer, dels med brantare eller flackare släntlutning och/eller ett smalare eller bredare krön.

Det ytmässigt minsta möjliga markanspråket åstadkoms av murar och murliknande skydd. Murar framstår som en lämplig skyddskonstruktion i områden med platsbrist. Tillgängligheten kan säkerställas genom passager med lämpliga mellanrum.

I naturmiljöer används huvudsakligen vallkonstruktioner, vilket både bevarar intrycket av tillgänglighet och möjliggör passage var som helst längs sträckningen.

En lägre krönhöjd än cirka +3 meter för de aktuella skydden skulle innebära ytterligare mindre påverkan på landskapsbilden och boendemiljön, men med den avgörande negativa följden att havets vattenyta då riskerar att stiga över skyddens krön och därigenom medföra översvämningar i Extremsituationer. Ett alltför lågt krön bedöms således inte vara lika ändamålsenligt för att skydda bebyggelsen vid höga vattenstånd. Den valda krönhöjden om cirka +3 meter har bedömts lämplig vid en avvägning mellan påverkan på landskapsbild och boendemiljö och de risker som följer av höjda havsnivåer.

En släntlutning om 1:3 har generellt bedömts vara den bästa avvägningen av de för- och nackdelar som följer av olika släntlutningar med hänsyn till förutsättningarna längs huvuddelen av skyddens sträckning. En flackare slänt skulle innebära ett minskat intryck av påverkan på landskapsbilden, ökad stabilitet och skydd som är lättare att korsa, dock skulle det öka markanspråken för översvämningsskyddet. En brantare slänt på vallen innebär mindre markanspråk och fyllnadsvolymer, dock skulle risken för våguppspolning öka och vallen får inte lika stor motståndskraft mot erosion.

Krönbredden kommer generellt att vara cirka 3 meter. Ett smalare krön innebär att markanspråken och fyllnadsvolymer minskar, men samtidigt ökar vallens sårbarhet för erosion och yttre påverkan. Vid vissa platser behöver dock vallens krönbredd och släntyta anpassas till omgivningen och ett begränsat utrymme, vilket innebär att krönbredden har anpassats och blir något bredare eller smalare än 3 meter lokalt.

För närmare beskrivning, se punkt 4.4 ovan samt Bilaga C2 till MKB:n.

8 BEDÖMDA MILJÖKONSEKVENSER

8.1 Inledning

De planerade översvämningsskydden kommer sammanlagt att ha en längd av cirka 21 km. De kommer därmed med att behöva anläggas i olika typer av omgivningar. Trots att konstruktionen är tekniskt okomplicerad och medför små till måttliga ingrepp på berörda platser, innebär skyddens utbredning (längd) att ett flertal skyddsvärda områden och intressen berörs.

Kommunen har vid planering av skydden valt en sträckning och ett utförande som i största möjliga utsträckning värnar om de värdefulla miljöer som karaktäriserar Falsterbohalvön och som är avgörande för ett levande och artrikt djur- och växtliv och den biologiska mångfalden. Kommunen har beaktat, samt kommer att iaktta och vidta ett antal skyddsåtgärder och försiktighetsmått, för att minimera omgivningspåverkan. En närmare redogörelse för planerade skyddsåtgärder och försiktighetsmått återfinns i avsnitt 6 i MKB:n.

Med hänsyn till de anpassningar som gjorts av översvämningsskydden och deras sträckning, samt de skyddsåtgärder kommunen åtar sig att vidta, bedömer kommunen sammantaget att översvämningsskydden kan anläggas utan risk för skada av betydelse för människors hälsa och miljön. Till grund för denna bedömning ligger detaljerade utredningar om verksamhetens påverkan på bland annat naturmiljö, rödlistade arter, skyddade områden och övriga omgivningsförhållanden.

De miljöeffekter som den ansökta verksamheten ger upphov till redovisas i avsnitt 13 i MKB:n och därtill hörande bilagor. En sammanfattning av huvudsakliga bedömda konsekvenser redovisas nedan.

8.2 Naturvärden

Kommunen har låtit utföra flera utredningar kopplade till naturvärden på Falsterbohalvön, vilka sammanfattas i det följande. Bedömda konsekvenser på skyddade områden anges i punkt 8.3 nedan.

8.2.1 Påverkan på djurarter

Flera rödlistade arter förekommer på Falsterbohalvön, däribland strandpadda, grönfläckig padda och större vattensalamander. Översvämningsskydden bedöms generellt inte medföra att individer påverkas, eftersom groddjur är mobila. Ytanspråken för skydden är så obetydliga att ingen negativ påverkan förväntas avseende förändrade eller förlorade livsmiljöer.

Möjliga barriäreffekter avser främst groddjur och deras rörlighet. Vallar utgör barriärer endast om släntlutningen är brant. Vallarna som är aktuella i detta fall är inte så branta att de bedöms utgöra hinder för groddjur. På de platser där

skydden kommer anläggas som murar kommer passerbara öppningar finnas som möjliggör passage mellan bebyggelse och naturområden.

På Falsterbohalvön förekommer även rödlistade fågelarter, bland annat fiskgjuse, havsörn och småtärna. Då fåglar är mobila och rör sig mellan olika habitat bedöms inte översvämningsskydden medföra påverkan på fågelarter.

Eventuellt kan anläggningsarbeten nära häckningsområden, om de utförs under häckningsperioden, medföra en mer påtaglig störning på fågellivet. Till undvikande härav kommer därför bullrande arbeten under häckningsperioden inte att utföras i närheten av sådana häckningsområden där en negativ påverkan enligt MKB:n bedöms kunna uppstå (se även villkorsförslag 3 i punkt 9.8 nedan).

Varken planerat översvämningsskydd eller arbets- och etableringsområden i denna ansökan berör skyddade områden med tillträdesförbud.

Påverkan på fauna och förslag på skyddsåtgärder beskrivs närmare i avsnitt 6, 7.5.1 och 13.1 i MKB:n samt i MKB-bilagan C7 *Påverkan på fridlysta eller rödlistade arter*.

8.2.2 *Påverkan på naturtyper och växtarter*

På Falsterbohalvön förekommer flera områden med höga naturvärden, varav flera även ligger inom Natura 2000-områden. Den naturvärdesinventering som gjorts inför denna ansökan har konstaterat att påverkan på naturvärdesobjekten bedöms bli begränsad.

Vissa naturvärdesobjekt som påverkas berör endast en liten del av en viss naturtyp. Betesmarker vid Knävången och Hamnvägen samt Skanörs ljungräset är områden med höga naturvärden. Översvämningsskydden bedöms inte påverka enskilda exemplar av naturvårdsarter inom dessa områden på ett sätt som kan komma att påverka dessa arters möjlighet att leva och reproducera sig i området i framtiden. Skydden bedöms inte heller påverka biotopvärdena i dessa områden med hänsyn till den begränsade yta som vatten tar i anspråk jämfört med den totala ytan för naturtypen. De typer av naturvärden som översvämningsskydden kan påverka har generellt en stor utbredning och förekommer på stora obrutna ytor i omgivningen utanför de områden som berörs av skydden.

I området för skyddens planerade sträckning har vid naturvärdesinventeringen förekomster av de fridlysta växterna hedblomster och backsippa påträffats. Hedblomster har påträffats på två lokaler i skyddens dragning, vid Kämpinge strandbad och på banvallen utmed Flommens golfbana. Intill Kämpinge strandbad påträffades även backsippa. De två arternas populationsnivå bedöms inte bli påverkade av verksamheten, även med beaktande av att enskilda plantor kan komma att tas i anspråk när översvämningsskydden anläggs. Det förekommer flera registrerade fynd av hedblomster utmed hela

väst- och sydkusten på Falsterbohalvön. Backsippa förekommer i större omfattning på andra ställen på Falsterbohalvön och rikligt med registrerade fynd finns från Kämpingeområdet i stort.

Vallen kommer vidare inte att hindra spridning eller återetablering av exemplar av arterna på samma plats. För att ytterligare skydda arterna kommer, på ytor där hedblomster och backsippa påträffas, jordsvålen att avlägsnas, tas tillvara och återetableras på vallen efter anläggandet. Det finns därigenom förutsättningar för att bibehålla även enskilda växtplatser. Den sökta verksamheten bedöms sammantaget inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos hedblomster och backsippa.

Övrig flora som berörs av översvämningsskydden kommer att skyddas i så stor utsträckning som möjligt och kommer att återetableras på vallarna, i enlighet med naturinventeringens rekommendationer. Återetableringen kommer i huvudsak ske genom att nuvarande ytskikt med fröbanker kommer att tas om hand och återanvändas på vallarna.

I enstaka fall kan träd behöva avverkas för att möjliggöra att bygga skydden, men detta kommer i möjligaste mån undvikas. Avverkning kommer enbart ske i områden med permanenta markanspråk eller i enstaka fall där växtlighet i omedelbar anslutning till skydden hotar deras stabilitet.

För närmare beskrivning, se avsnitt 13.2 i MKB:n och Bilaga C7 till MKB:n, *Påverkan på fridlysta eller rödlistade arter*. Sammantaget bedöms den ansökta verksamheten inte medföra någon bestående negativ påverkan på Falsterbohalvöns naturtyper och flora.

8.3 Skyddade områden

8.3.1 Naturreservat

En stor del av Falsterbohalvön omfattas av naturreservat (se punkt 6.3.2 ovan) och vissa sträckningar av de planerade översvämningsskydden kommer att behöva anläggas inom naturreservat.

En utredning och konsekvensbedömning har gjorts avseende åtgärdernas bedömda påverkan på naturreservaten och de värden som reservaten syftar till att skydda. Det kan konstateras att sökta åtgärder i några fall inte är förenliga med reservatsföreskrifter, bland annat i de fall där föreskrifterna anger generella förbud mot förändring av områdets topografi. Vidare kan anläggningsarbeten medföra en lokal påverkan på befintlig växtlighet, framförande av vissa motordrivna fordon och anläggande av tillfälliga upplag inom reservat där detta är förbjudet. Då vallen kan behöva besås för att återställa miljön efter anläggningsarbeten samt för att över tid bevara en bättre stabilitet och funktion torde slutligen föreligga en konflikt med förekommande reservatsföreskrifter som anger att träd, buskar eller andra växter inte får

planteras eller sås. För de ansökta åtgärder som inte är förenliga med reservatföreskrifterna behövs dispenser, vilka söks i detta mål.

Generellt är ingreppet begränsat i samtliga berörda naturreservat. Översvämningsskydden har så långt möjligt förlagts till naturreservatens utkanter, samt i anslutning till landområden som redan är upphöjda för att minimera påverkan på topografi och markens egenskaper. Markanspråken utgör mycket små delar av reservatens totala yta (*Flommen*: 0,4 procent av naturreservatets yta, *Kämpinge strandbad*: 0,7 procent, *Ljungskogens och Ljunghusens strandbad*: 0,6 procent, *Norra Ljung husen*: 0,5 procent, *Skanör-Höll*: 0,2 procent, *Skanörs Ljung*: 0,3 procent, och *Falsterbohalvöns havsområde* 0,0001 procent). Genom att översvämningsskydden utförs som en vegetationsbeklädd vall kommer marken att förbli naturområde efter en relativt måttlig nivåhöjning, på sikt med en i stort sett helt opåverkad flora och fauna.

Den övergripande bedömningen är att de ansökta åtgärderna kan medföra en lokal påverkan på naturreservaten, men att de delar av reservaten som berörs är så begränsade att översvämningsskydden inte kommer att medföra någon förändring av de generella förutsättningarna inom reservaten eller att skyddssyftena träds förnär.

Åtgärderna bedöms således inte skada eller göra intrång i de naturvärden som reservaten syftar till att skydda. Oaktat att den sökta verksamheten innebär åtgärder inom reservaten, som föranleder behov av dispens från reservatföreskrifterna, medför verksamheten således – enligt vad som anges i MKB:n – inte något intrång (negativ påverkan) i eller skada på de naturvärden som reservaten syftar till att skydda. Om sådant intrång ändå skulle anses föreligga bedöms det som helt försumbart.

För närmare beskrivning av bedömda konsekvenser på naturreservaten hänvisas till Bilaga C5 till MKB:n.

8.3.2 *Natura 2000*

Ansökt verksamhet kommer att i viss mån bedrivas inom eller i nära anslutning till de tre Natura 2000-områdena *Falsterbohalvön*, *Falsterbo skjutfält* samt *Falsterbo-Foteviken*. De två förstnämnda grundas i art- och habitatdirektivet (SCI), medan *Falsterbo-Foteviken* grundar sig i fågeldirektivet (SPA).

Översvämningsskyddens markanspråk inom Natura 2000-områdena *Falsterbohalvön* och *Falsterbo skjutfält* uppgår till cirka 9,7 ha fördelat på 14 naturtyper, varav 11 stycken är listade som Natura 2000-naturtyper. De skyddade områdena av de Natura 2000-naturtyper som berörs har en total skyddad yta om cirka 2 464 ha, vilket innebär att översvämningsskydden totalt sett berör mindre än 4 promille av naturtypernas area.

De arter som förtecknats för Natura 2000-området *Falsterbohalvön* utgörs av ormbunksväxten dvärgblåbräken, skalbaggen bred gulbrämad dykare,

groddjuret större vattensalamander, fladdermusarten barbastell, samt sälarterna knubbsäl och gråsäl. Dessa arter kan påverkas indirekt av översvämningsskydden om deras vanliga livsmiljöer tas i anspråk. Med hänsyn till den mycket begränsade omfattningen av påverkan på sådana livsmiljöer bedöms dock sådan påverkan vara helt försumbar.

För området *Falsterbo skjutfält* har fågelarten fältpiplärka förtecknats. Påverkan på fältpiplärkan bedöms också bedöms bli försumbar med hänsyn till skyddens begränsade ianspråktagande av mark och den korta varaktigheten av den störning som kan uppstå under en begränsad anläggningstid i ytterkanten av Natura 2000-området.

Inom Natura 2000-området *Falsterbo-Foteviken* utgörs värdet av de många fåglar som vistas i området, för häckning, övervintring eller som flyttlokal. Översvämningsskydden kommer inte att ta i anspråk ytor som är häckningslokaler för förtecknade fåglar. Anläggningsarbeten i eller i närheten av Natura 2000-området bedöms få mycket begränsad påverkan på fåglar med hänsyn till fåglarnas mobilitet. Under anläggningsarbetena kan tillfälligt buller från bland annat arbetsmaskiner komma att störa fåglars häckning, om de pågår vid en tidpunkt när detta är aktuellt. Kommunen föreslår därför som skyddsåtgärd att anläggningsarbeten i störningskänsliga miljöer begränsas till vissa tidsperioder, se punkt 9 nedan.

Sammantaget bedöms påverkan på Natura 2000-områdenas skyddade livsmiljöer och arter, med hänsyn till åtgärdernas karaktär och omfattning, bli obetydlig. De planerade åtgärderna bedöms inte skada de livsmiljöer som områdena avser att skydda och ej heller att de arter som avses skyddas utsätts för störningar som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av arterna i områdena.

Bedömningen av effekter och konsekvenser i Natura 2000-områdena redovisas i Bilaga C6 till MKB:n.

8.3.3 *Naturminnet Räng*

Naturminnet Räng vid Falsterbokanalen inrättades 1973 till skydd för den, vid den tidpunkten, sällsynta arten strandmolke.

De planerade översvämningsskydden kommer att i viss mån påverka växtplatser för strandmolke. Som nämnts ovan kommer skydden, i form av vegetationsbegränsad vall, inte att hindra återetablering av befintlig växtlighet på samma plats. Vid inventering har strandmolke inte påträffats i det berörda området. Dock har vid en inventering av naturminnet vid Räng, utförd av länsstyrelsen 2012, konstaterats att strandmolken under de senaste decennierna expanderat sin utbredning och populationsstorlek. Strandmolke förekommer nu inom många lokaler på västkusten, inklusive inom Vellinge

kommun. Sammantaget bedöms inte översvämningsskydden medföra någon negativ påverkan på artens möjlighet att finnas kvar och fortplanta sig.

Se vidare avseende bedömning av påverkan på naturminnet, Bilaga C8 till MKB:n, *Strandmolke och naturminne Räng*.

8.3.4 Biotopskydd

I närheten av de planerade översvämningsskydden ligger tre pilevallar som omfattas av generella biotopskyddsbestämmelser. Som nämnts ovan kommer skydden med den sökta lokaliseringen inte att beröra dessa biotoper.

8.4 Kulturmiljö

På Falsterbohalvön finns flera kulturhistoriskt värdefulla byggnader, kulturmiljö och fornlämningar, däribland fornlämningarna Skanörs borgruin och tångvallar. Sökt verksamhet bedöms inte medföra någon betydande påverkan på kulturmiljöerna, vilka i flera fall utgörs av byggnader, kvarter och miljöer innanför översvämningsskydden som skydden syftar till att bevara. Skydden bedöms inte heller påverka möjligheten att förstå platsernas kulturhistoriska kontext.

Vid Skanörs borgruin har översvämningsskydden anpassats genom att det valts en murkonstruktion för att inte påverka den yttre vallgraven. Den valda lösningen representerar en avvägning mellan de olika intressen som finns i området. Skyddet utformas så att det går lätt att passera och tillgängligheten till borgruinen tillvaratas.

Översvämningsskydden har även planerats så att påverkan på tångvallar undviks så långt möjligt, men i vissa undantagsfall är det oundvikligt att tångvallar berörs då skydden korsar dem punktvis. I norra Skanör och i sydvästra Falsterbo planeras utrymmeseffektiva murlika skydd, vilket gör att skydden kan anläggas utan att tångvallarna behöver skadas. Genom att skydden i huvudsak anläggs som vallar kommer de i övrigt att anknyta till den historik och kulturskyddade miljö som utgörs av tidigare översvämningsskydd i form av tångvallar på Falsterbohalvön.

Kommunen bedömer sammantaget att påverkan på Falsterbohalvöns kulturmiljöer blir begränsad. Den direkta påverkan kommer bli liten, men indirekt bidrar ansökta verksamheter till att skydda de kulturmiljöer som finns innanför skydden.

Kulturmiljön och konsekvenser för kulturmiljön beskrivs närmare i MKB:n, avsnitt 13.3.

8.5 Landskapsbilden

Landskapsbilden på Falsterbohalvön kommer i vissa områden att förändras genom anläggandet av översvämningsskydden, eftersom topografin förändras.

Dock karaktäriseras landskapet redan idag av valliknande element i form av tångvallar, banvallar och andra låga vallar av liknande slag som de som planeras. Murar förekommer också redan idag längs med bebyggelse på Falsterbohalvön. Det skydd i form av murar som planeras kommer att ersätta befintliga murar eller anläggas på ett sätt som smälter in i omgivningarna.

Översvämningsskydden kommer på de flesta sträckor vara förhållandevis låga i förhållande till befintlig marknivå. Skydden kommer att vara lägre än 1,5 meter över befintlig marknivå längs mer än 80 procent av deras sträckning. Det innebär att sikt över vall eller mur i allmänhet inte försämras i någon väsentlig mån. Vid utformning av skydden har också särskild hänsyn tagits till att bevara värdefulla siktlinjer. Skyddens begränsade höjd över mark gör att befintliga upplevelsevärden kopplade till anknytningen mellan hav och land i stor utsträckning kommer att bevaras. Även valet av släntlutningen har gjorts med hänsyn till landskapsbilden och för att vallarna ska bli tillräckligt tydliga som ett nytt element i omgivningarna samtidigt som de ska anpassas till omgivningen genom att bekläs med vegetation.

Sammanfattningsvis kommer översvämningsskydden medföra en förändring av landskapsbilden, men denna förändringen får anses måttlig med hänsyn till att skydden ansluter till befintliga vallar och höjdryggar, bekläs med befintlig vegetation eller anläggs som murar som särskilt anpassas till omgivningarna.

8.6 Påverkan i anläggningsskedet

Projektets störningar för omgivningen bedöms huvudsakligen uppkomma under anläggningsskedet genom minskad tillgänglighet samt ökade transporter, buller, vibrationer och damning. Den inverkan som kan bli aktuell i dessa avseenden är dock övergående och efter det att arbetena är utförda kommer tillgängligheten öka och trafiksäkerheten och miljön förbättras.

Anläggningsarbetena kommer att utföras och färdigställas etappvis längs skyddens sträckning och byggtiden kommer att bli begränsad sett till varje delsträcka.

Under byggtiden kan markskador uppstå i form av körskador eller efter uppställning av maskiner. Kommunen kommer att avhjälpa och återställa skador orsakade av anläggningsarbetena i den mån det behövs.

De planerade arbetena kommer bland annat medföra störningar från arbetsmaskiner och transporter samt innebära begränsningar i framkomlighet.

Påverkan av luft under anläggningsskedet kommer att vara begränsad och utgöras av utsläpp från transporter och arbetsmaskiner. För att begränsa utsläpp till luft kommer transportsträckor minimeras, bland annat genom att anlägga etableringsytor som möjliggör kortare transportsträckor till arbetsområdena.

Det finns risk för damning under torr och varm väderlek. För att minska risken för olägenheter i form av damning kan vattning av massor ske vid behov. Massor kan också täckas för att minska damning.

Vad gäller påverkan på djur och fåglar under byggtiden kommer arbetet med översvämningsskydden mestadels att utföras längs vägar eller i nära anslutning till tätbebyggelse. Detta är områden vilka redan är störningspåverkade av bilar och/eller människor som rör sig i miljöerna. Andelen störningskänsliga arter i närheten av arbetsområdena kan därför förväntas vara låg. Det finns emellertid kortare delsträckor i Skanör där anläggningsarbete kommer att ske nära potentiella häckningsområden. För att minska risken för störningar på häckande fåglar föreslås att bullrande arbeten längs dessa sträckor ska förläggas utanför den huvudsakliga häckningsperioden (1 april – 15 augusti). Se vidare *skyddsåtgärder och villkorsförslag*, p. 9 nedan.

Sammantaget bedöms påverkan på omgivningen under anläggningsfasen bli begränsad. Se vidare avsnitt 13 i MKB:n.

8.7 Hantering av massor

För anläggandet av vallar kommer endast sådana massor att användas som är lämpliga för ändamålet och de områden där översvämningsskydd ska anläggas. Vid val av lämpliga massor kommer hänsyn tas till befintliga och platsspecifika mark- och omgivningsförhållanden till undvikande av påverkan på miljön, naturvärden och övriga värden som kan beröras.

Inför anläggandet av översvämningsskydden kommer befintliga ytlager tillfälligt grävas bort för att säkerställa goda grundläggningsförhållanden. Massorna kommer i det fall de är lämpliga för ändamålet att återanvändas för anläggande av skyddet på platsen, inklusive jordtytskikt och växtlighet som kommer att tas tillvara och återetableras på vallarna. Återanvändning av befintliga ytlager innebär att den lokala fröbanken återförs, vilket är värdefullt längs sträckor med en rik och skyddsvärd flora.

Som redogjorts för i punkten 6.6 ovan har något förhöjda halter av vissa tungmetaller och polyaromater (PAH) påträffats vid markprovtagning längs med banvallen i Falsterbo. Det finns inga indikatorer på att de halter som uppmätts skulle riskera att medföra någon negativ miljöpåverkan eller hälsorisker. Banvallen innehåller däremot en hög naturvärdesklass på grund sin rikblommande flora med fridlysta arter. Massorna i de ytliga jordlagren som avlägsnas vid anläggande av vallen bör bevaras för att bibehålla växtlighet och fröbank. Härigenom kan höga naturvärden tas tillvara samtidigt som riskerna med att bibehålla massor med förhöjda värden bedöms som små.

Hanteringen av massor under anläggningsskedet kommer att beaktas inom ramen för kontrollprogrammet, se punkt 9.6 nedan.

8.8 Övriga intressen

Kommunen har så långt praktiskt möjligt planerat skydden utanför privatägda fastigheter till undvikande av att ta privatägd mark i anspråk. I de områden där intrång inte kan undvikas kommer skydden i möjligaste mån anläggas längs med fastigheternas ytterkanter till undvikande av fragmentering och onödiga intrång.

När översvämningsskydden har anlagts kan en viss påverkan på tillgängligheten i området ske. Det är dock angeläget för kommunen att allmänheten har en fortsatt god tillgänglighet till stränder, naturområden, promenadstigar och övriga rekreationsområden. Skyddsvallarnas slänter kommer att vara möjliga att på ett enkelt sätt ta sig över. Passager över vall och murar kommer att anordnas för tillgänglighet till stränder och grönområden, även för personer med nedsatt rörlighet. Kommunen bedömer därmed att tillgängligheten och allmänhetens möjligheter att röra sig i området inte kommer att begränsas på något menligt sätt.

Erforderliga åtgärder för att skydda ledningar kommer att vidtas där det inte är möjligt att undvika ledningskorsningar. Skydden kommer att anläggas så att ledningar inte skadas. Ledningskorsningarna löses i samråd med ledningsägarna i detaljprojekteringsfasen.

9 SKYDDSÅTGÄRDER OCH VILLKORSFÖRSLAG

9.1 Utgångspunkter

Under den långa tid som kommunen har arbetat med projektet rörande översvämningsskydd har man vunnit en omfattande kunskap om de specifika förhållanden som råder längs de planerade skyddens sträckning. Kommunen åtar sig ett antal skyddsåtgärder för att undvika eller minimera negativa konsekvenser av översvämningsskydden, vilka skyddsåtgärder beskrivs nedan och i MKB:n. Åtgärderna har beaktats vid bedömning av den sökta verksamhetens effekter.

De åtaganden kommunen anser lämpar sig som villkor för tillståndet föreslås i punkt 9.8 nedan.

9.2 Det allmänna villkoret

En viktig förutsättning för att kommunen ska kunna efterleva de åtaganden som gjorts och för att minimera negativ påverkan av sökta åtgärder, är en viss frihet avseende det tekniska utförandet av verksamheterna. I TB:n beskrivs de planerade skyddens utformning och placering. I vissa fall redovisas också möjliga alternativa utföranden som kommer att kunna bestämmas först i samband med att översvämningsskydden detaljprojekteras.

Även om själva uppförandet av översvämningsskydden är förhållandevis tekniskt okomplicerat är skyddens utbredning omfattande och berör långa sträckor i terrängen. Det innebär att olika hänsyn till allmänna och enskilda intressen aktualiseras längs skyddens dragning, vilket kan föranleda avvägningar som endast kan göras i detaljprojekteringsfasen. I förevarande ansökan med bilagor har bland annat redovisats en justermån (buffertyta) när det gäller översvämningsskyddens dragning. Genom det allmänna villkor som föreslås gälla för verksamheten följer också härutöver att en viss flexibilitet måste tillåtas när det gäller översvämningsskyddens exakta dragning/utformning i förhållande vad som anges i ansökan med bilagor; se villkorsförslag 1 nedan.

9.3 Buller

Under byggtiden kan störningar uppstå genom buller från anläggningsfordon och transporter till och från arbetsområdena. Byggtiden vid respektive delsträcka kommer att vara relativt kortvarig, eftersom arbetena kommer att förflytta sig längs skyddens sträckning. Bullerstörningarna för närboende kommer därmed att vara begränsade i tiden.

Kommunen kommer att sträva efter att innehålla de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) om buller från byggplatser. Bullerstörningar för närboende kommer huvudsakligen uppkomma vid arbeten som utförs mycket nära bebyggelse. I viss utsträckning kan buller tillfälligt överskrida riktvärdena, men med hänsyn till verksamhetens begränsade varaktighet per delsträcka anser kommunen det rimligt att riktvärdena tillfälligt kan få överskridas under dagtid, i enlighet med vad som kan accepteras ifråga om tillfälliga överskridanden av riktvärdena enligt de allmänna råden NFS 2004:15.

Kommunen kommer i god tid före anläggningsarbetenas påbörjande informera berörda fastighetsägare, näringsidkare och närboende om när och var arbetena ska utföras, hur länge de ska pågå samt om arbetena kan ge upphov till buller.

Känsliga djur kan störas av ljud från arbetsmaskiner, särskilt gäller detta fåglar under häckningsperioden. Den generella störningspåverkan för fåglar bedöms bli försumbar längs merparten av sträckan. Vissa kortare sträckor vid Skanör (se MKB:n avsnitt 13.4) bedöms dock vara något mer störningskänsliga. Då anläggningsarbetena kan komma att ske nära möjliga häckningsområden åtar sig kommunen att begränsa bullrande arbeten längs dessa sträckor, så att sådana arbeten inte utförs under den huvudsakliga häckningsperioden 1 april - 15 augusti; se villkorsförslag nr 3 nedan.

9.4 Hantering av kemikalier och avfall

Till undvikande av att verksamheten under byggtiden orsakar spill eller läckage av skadliga ämnen till mark och vattendrag kommer all hantering av drivmedel

och oljor till arbetsmaskiner att ske med försiktighet och med möjlighet för uppsamling av eventuellt spill; se villkorsförslag nr 4.

Avfall från anläggningsarbetet, innefattande t.ex. rivningsavfall, kommer att lämnas för omhändertagande hos godkänd mottagningsanläggning.

9.5 Etableringsytor

För att anläggningsarbetena ska kunna bedrivas så snabbt och effektivt som möjligt och för att minimera transporter till och från arbetsområden (och därmed sammanhängande störningar och miljöpåverkan), kommer kommunen tillfälligt behöva nyttja vissa ytor i anslutning till de olika anläggningsområdena. Ytorna behövs för att exempelvis ställa upp maskiner, arbetsbodar, byggmateriel eller för att tillfälligt förvara jord eller annat liknande material i avvaktan på utläggningen i vallen (se också punkten 4.8 ovan). Etableringsytorna kommer typiskt sett att anläggas och avvecklas successivt i samband med att anläggningsarbeten utförs längs en eller flera delsträckor. När en etableringsyta inte längre behövs för anläggningsarbeten kommer ytan att avstädas och återställas.

Kommunen strävar efter att förlägga dessa etableringsytor på redan hårdgjorda ytor (t.ex. parkeringsplatser), även om andra typer av ytor inte helt går att undvika. I denna ansökan och dess bilagor redovisas ytor som kan komma att bli aktuella som etableringsytor. Det är dock inte ändamålsenligt att i nu sökt tillstånd detaljreglera placering och användning av dessa tillfälliga etableringsytor. Istället bör dessa ytor och användningen av dem preciseras – inom de ramar som anges i ansökan – i detaljprojekteringsfasen efter samråd med tillsynsmyndigheten.

Det nu sagda speglas i kommunens villkorsförslag nr 5 och 6 nedan.

9.6 Tillsyn och kontroll

Översvämningsskydden kommer att anläggas i flera etapper. Kommunen kommer att i god tid före det att de tillståndspliktiga arbetena påbörjas i respektive område utarbeta ett kontrollprogram för kontroll av verksamheten, inklusive dess byggfas. Kontrollprogrammet kommer bland annat att omfatta kriterier för fastställande externa jordmassors kvalitet och kriterier för att avgöra om huruvida användning får ske på viss plats(er) innan sådana massor används för anläggningsändmål.

Kontrollprogrammet kommer att fastställas efter samråd med tillsynsmyndigheten. Arbeten med kontroll och uppföljning kommer att ske kontinuerligt av kommunen under entreprenadtiden och redovisas i byggmötes- och kvalitetsprotokoll.

9.7 Delegationsvillkor

Den kommande detaljprojekteringen kan – utöver vad som följer av det allmänna villkoret – påvisa behov av att lokalt modifiera och optimera skyddens sträckning och utformning på sätt som presenterats i denna ansökan med bilagor i syfte att minimera risk för skada, olägenhet eller annan negativ påverkan på omgivningen, eller för att uppnå mervärden och synergieffekter.

Det är av vikt att ett kommande tillstånd medger och inrymmer att sådana anpassningar/justeringar av mindre betydelse kan genomföras. Kommunen föreslår därför att det överlåts till tillsynsmyndigheten, att vid behov och på kommunens begäran, godkänna sådana anpassningar/justeringar av översvämningsskyddens närmare placering och utformning; se villkorsförslag nr 8 nedan.

Sådana anpassningar eller justeringar kan exempelvis handla om enskilda avvikelser från den krönhöjd som översvämningsskydden enligt denna ansökan generellt utgår från (cirka +3 meter). Anläggning av ett högre skydd (än cirka +3 meter) skulle till exempel kunna aktualiseras om det på en fastighet idag finns högre mur, staket eller annan anordning som fungerar som insynsskydd och fastighetsägaren önskar bibehålla denna funktion på samma sätt som idag. Det kan även handla om att för enskild delsträcka eller fastighet ytterligare anpassa skyddens placering efter andra rimliga önskemål från berörda fastighetsägare, exempelvis en dragning något längre in på dennes fastighet för att uppnå anpassning till befintliga murar, staket eller andra tomtavgränsningar.

9.8 Förslag till villkor

Mot bakgrund av vad som anförts ovan föreslår kommunen att följande villkor fastställs för den ansökta verksamheten.

1. Verksamheten ska utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett i ansökan eller i övrigt anförts och åtagit sig i målet.
2. Anläggningsarbeten ska bedrivas så att överskridande av Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) i görligaste mån undviks. Åtgärder som medför att de allmänna råden om buller från byggplatser (NFS 2004:15) överskrids får endast bedrivas dagtid, kl. 07.00-19.00.
3. Till undvikande av störning på häckande fågel ska bullrande arbeten inte utföras längs de delsträckor som markerats på bilagda karta, Bilaga A3, under perioden 1 april – 15 augusti.
4. Kemiska produkter ska förvaras och hanteras så att risken för förorening av mark och vatten minimeras.
5. Förslag till slutlig placering av temporära etableringsytor för anläggningsarbeten ska upprättas efter samråd med tillsynsmyndigheten

och inges till tillsynsmyndigheten senast två (2) månader före det att de anläggningsarbeten, för vilka respektive etableringsyta behöver tas i anspråk, påbörjas.

6. När etableringsyta inte längre behövs för anläggningsarbeten ska denna avstädas och återställas i godtagbart skick.
7. Förslag till kontrollprogram för verksamheten ska upprättas efter samråd med tillsynsmyndigheten och inges till tillsynsmyndigheten senast två (2) månader innan respektive anläggningsetapp påbörjas, eller vid den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Kontrollprogrammet ska bl.a. omfatta kriterier för fastställande av externa jordmassors kvalitet och kriterier för att avgöra huruvida användning får ske på viss plats innan sådana externa massor används för anläggningsändamål.
8. Kommunen föreslår slutligen att mark- och miljödomstolen enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter åt tillsynsmyndigheten att, om behov av anpassning av skyddens dragning eller utformning föreligger, på förslag från sökanden besluta om närmare placering och utformning av översvämningsskydd och vid behov föreskriva närmare villkor i detta avseende.

10 RÅDIGHET

10.1 Vattenrättslig rådighet

För att bedriva vattenverksamhet krävs rådighet över berört vattenområde. Den som vill bedriva vattenverksamhet som innebär markavvattning har för detta ändamål erforderlig rådighet enligt 2 kap. 4 § 3 p lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. En kommun har också erforderlig rådighet för att bedriva vattenverksamhet som är önskvärd från allmän miljö- eller hälsosynpunkt enligt 2 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Kommunen hänvisar till nämnda lagrum till stöd för att vattenrättslig rådighet föreligger.

10.2 Civilrättslig rådighet

Utöver vattenrättslig rådighet krävs även förfoganderätt, dvs. civilrättslig rådighet, till de områden där vattenverksamheten bedrivs. Detta kan åstadkommas genom avtal med berörda fastighetsägare eller genom ansökan om särskild tvångsrätt enligt 28 kap. 10 § miljöbalken.

För att fastställa vilka fastigheter som vattenverksamheten kan komma att beröra har särskilda lantmäteriutredningar gjorts genom Metria AB. Utredningarna ligger till grund för de fastigheter som förtecknas i Bilaga D (fastighetsförteckning).

Översvämningsskydden kommer till övervägande del att förläggas på kommunens mark, där kommunen således har rådighet.

När det gäller enskilda fastighetsägare, vars fastigheter till någon del kommer att behöva tas i anspråk för översvämningsskydden, har kommunen för avsikt att så långt möjligt söka träffa frivilliga överenskommelser. Kommunen har för detta ändamål upprättat servitutsavtal som tillsänts fastighetsägare vars mark tas i anspråk för de sökta åtgärderna. Vid upprättande av denna ansökan har flertalet av berörda enskilda fastighetsägare kontaktats med erbjudanden eller enkla avtalsförslag. Vid denna ansökans ingivande har enstaka avtal tecknats.

För vissa fastigheter bedömer kommunen att det av praktiska skäl saknas förutsättningar för avtalslösningar (komplicerade ägarförhållanden, bland annat samfällig mark med hundratals delägare). Även i de fall där kommunen skickat ut avtalsförslag är det för närvarande ovisst om samtliga fastighetsägare kommer att acceptera kommunens erbjudande och teckna avtal.

I tillägg till försöken att söka träffa frivilliga överenskommelser ansöker kommunen om att med stöd av tvångsrätt enligt 28 kap. 10 § första stycket 1 p. och 6 p. miljöbalken ta i anspråk de fastigheter som berörs av översvämningsskydden och sammanhängande åtgärder. Tvångsrätten bedöms nödvändig med hänsyn till nuvarande ovisshet kring vilka avtal som kommunen kan sluta, det stora antalet fastighetsägare och samfälligheter som berörs samt det angelägna behovet av att få till stånd ett sammanhängande skydd.

Samtliga fastigheter som omfattas av yrkandet om särskild tvångsrätt anges i Bilaga E. Av Bilaga D framgår huruvida dessa förtecknade fastigheter är föremål för permanent ianspråktagande av mark, för reparation av sanddyner och/eller för tillfälliga åtgärder såsom för arbets- och etableringsytor.

11 ENSKILDA SAKÄGARE

Enligt 22 kap. 1a § 1 p. miljöbalken ska en ansökan om tillstånd till vattenverksamhet innehålla en förteckning över de fastigheter som berörs av vattenverksamheten med uppgift om ägare och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna.

I sakägarförteckningen i Bilaga F redovisas de fastigheter (med uppgift om ägarförhållanden) som berörs genom att mark tas i anspråk för översvämningsskydden – såväl permanent som för tillfälliga arbets- och/eller etableringsytor, och även kända rättighetsinnehavare som berörs. I Bilaga F redovisas också fastigheter inom vilka reparation av sanddyner kommer att ske. Fastighetsägare och rättighetsinnehavare upptagna i Bilaga F är således sakägare i målet.

Kommunens avgränsning av sakägarkretsen har gjorts med utgångspunkt i 9 kap. 2 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om

vattenverksamhet. Av bestämmelsens andra punkt framgår att vattenverksamhet ska anses beröra viss fastighet när fastigheten eller dess vatten tas i anspråk för verksamheten eller för en anläggning i samband med verksamheten. Planerat översvämningsskydd innebär inget ianspråktagande av andra fastigheters vatten. I förevarande fall har sakägarkretsen avgränsats så att fastigheter och rättigheter som berörs av ianspråktaganden av mark har angetts som sakägare.

I sakägarförteckningen anges även enskilda vars rättigheter i form av ledningsrätter och servitut kan beröras av skydden. De rättigheter som är lokaliserade utgörs huvudsakligen av officialservitut för vägföreningar och ledningsrätter till förmån för el- och gasnätsägare (se nedan), se Bilaga F. Det finns även övriga rättigheter (i princip uteslutande avtalsservitut) som är hänförliga till de fastigheter varpå skydd anläggs men som är olokaliserade, dvs. det är okänt om och var sådana rättigheter existerar inom fastigheten. Dessa har således inte förtecknats i sakägarförteckningen.

I 9 kap. 2 § 3 p. lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet anges att vattenverksamhet ska anses beröra en viss fastighet när verksamheten kan medföra skador på mark eller vatten som tillhör fastigheten, på byggnader eller anläggningar som finns på fastigheten eller på fastighetens användningssätt. Översvämningsskyddens syfte är att skydda fastigheter, byggnader och anläggningar från skada och kommunen bedömer inte att någon påverkan kommer att ske på andra fastigheter i den mening som anges i bestämmelsen, utöver de fastigheter som angetts i sakägarförteckningen.

12 ERSÄTTNINGSFRÅGOR

12.1 Inledning

Den övervägande delen av översvämningsskydden kommer att anläggas (och de tillfälliga ytorna nyttjas) inom fastigheter som ägs av kommunen.

För övriga fastigheter har kommunen framställt yrkanden om tvångsrätt dels permanent, dels för tillfälliga ändamål. Den permanenta tvångsrätten avser markområden där någon del av översvämningsskydden planeras. Tvångsrätten för tillfälliga ändamål avser de arbets- och etableringsytor som närmare beskrivs i TB:n.

12.2 Fastighetsägare

Till de enskilda fastighetsägare vars fastigheter tas i permanent eller tillfälligt i anspråk för anläggande av skydden erbjuds ersättning för det intrång och den skada som ianspråktagandet medför, i enlighet med vad som stadgas i 31 kap. 16 § miljöbalken.

Agronomen Hans Nilsson vid Sydsvensk Markvärdering AB har uppdragits att bedöma och beräkna den ersättning som bör erbjudas fastighetsägare vars

mark ianspråktas. För ianspråktagande av fastigheter för *översvämningsskydd* och *arbetsområden* erbjuder kommunen för det stora flertalet fastigheter de ersättningar som sammanställs i Bilaga G, vilka i det stora flertalet fall baseras på värderingsutlåtanden som bifogas i Bilaga H.

Ett antal fastigheter erhåller ett minimalt eller mycket begränsat intrång och för dessa fastigheter erbjuds för enkelhets skull ett schabloniserat belopp om 100 respektive 200 kronor.

Kommunen har avseende fastigheterna Ljunghusen 16:4 och Skanör 23:2 anpassat sträckningen av skydden enligt vad kommunen uppfattat att respektive fastighetsägare förespråkade. Avsikten är att träffa individualiserade avtal med beaktande av de anpassningar som skett, vilket medför att för närvarande erbjuds ingen ersättning för yrkad tvångsrätt avseende Skanör 23:2, och att erbjuden ersättning för yrkad tvångsrätt avseende Ljunghusen 16:4 inte baseras på en värdering.

För några enstaka fastigheter i Falsterbo och Ljunghusen är värdering av ingreppet mer komplicerad och vid tiden för denna ansökan pågår diskussioner om ersättning. Komplettering kan således komma att ske med värderingar och ersättningsbelopp för dessa fastigheter.

Vilka markområden som kommer behöva tas i anspråk för *etableringsytor* kan beslutas först i detaljprojekteringsfasen och tillsammans med anläggnings-entreprenören. Då det inte är fastställt vilka delar inom etableringsytorna som faktiskt kommer att nyttjas, och då även varaktigheten av sådant eventuellt nyttjande är oviss, kan någon ersättningsgill skada eller intrång inte bedömas för närvarande. Om nyttjande blir aktuellt bör ersättningsgill skada intrångvärderas senare när tillräckliga underlag för en sådan bedömning finns tillgängliga.

12.3 Ersättning till övriga sakägare

Kommunen anser att det, såvitt nu kan bedömas, i övrigt inte uppkommer någon ersättningsgill skada till följd av den sökta verksamheten. Någon annan ersättning till följd av översvämningsskydden och anläggandet av dem erbjuds därför inte i målet.

Om skada ändå skulle uppkomma bör anspråk på ersättning prövas enligt reglerna för oförutsedd skada.

13 VERKSAMHETENS TILLÅTLIGHET

13.1 Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken

13.1.1 Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)

Kommunen och dess förvaltning har omfattande kunskap och kännedom om Falsterbohalvön samt erfarenheter av att projektera större anläggnings- och

bebyggelseprojekt inom kommunen. Genom arbetet med att upprätta MKB:n och samrådsprocessen har kommunen skaffat sig fördjupad kunskap om berörda områden samt de miljö- och hälsoeffekter som den sökta vattenverksamheten kan ge upphov till. Som underlag har en stor mängd utredningsmaterial använts tillsammans med kommunens lokalkännedom och kunskap om övriga stadsutvecklingsplaner.

För utförandet kommer lämplig entreprenör med erforderliga kunskaper att anlitas.

Mot denna bakgrund anser kommunen att kunskapskravet är väl uppfyllt.

13.1.2 *Försiktighetsmått och teknikval (2 kap. 3 § miljöbalken)*

Inför denna ansökan har kommunen låtit utföra ett flertal utredningar i syfte att identifiera risker för och effekter av projektet, samt förslag på hur dessa kan undvikas eller begränsas. Med stöd av utredningarna har kommunen anpassat översvämningsskydden och deras sträckning för att de så långt möjligt ska uppfylla det skyddsbehov som kommunen förutser med största hänsyn tagen till motstående intressen, såväl enskilda som allmänna.

Mot bakgrund av utredningarna har kommunen också föreslagit ett antal skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att undvika olägenheter för miljön, boende, verksamhetsutövare och andra som visats inom de berörda områdena på Falsterbohalvön, vilka redovisas i denna ansökan samt i MKB:n. Genom dessa medför vattenverksamheten en förhållandevis begränsad påverkan på miljön, omgivningen och kringliggande intressen. Kommunen anser att försiktighetsprincipen väl tillgodosätts.

Skydden avses anläggas utifrån idag gällande bästa möjliga teknik med så liten påverkan på hälsa och miljö som möjligt.

13.1.3 *Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken)*

Kommunen arbetar aktivt med att främja produkter och tjänster med en mindre miljöbelastning och kommer i samband med upphandling och genomförande ställa krav på entreprenörer i detta avseende. Några kemiska eller biotekniska organismer som kan antas medföra risker för människors hälsa eller miljön kommer inte att användas vid utförandet av vattenverksamheten.

13.1.4 *Hushållnings- och kretsloppsprinciperna (2 kap. 5 § miljöbalken)*

Massor som erhålls vid anläggningsarbetena kommer så långt möjligt att återanvändas, vilket innebär att resurser tas tillvara. Kommunen kommer även tillse att befintlig fröbank som behöver avlägsnas för anläggande av skydden tas omhand och återbrukas som ytlager på de anlagda vallarna.

13.1.5 *Lokaliseringsprincipen (2 kap. 6 § miljöbalken)*

Det ligger i sakens natur att projektet måste utföras på Falsterbohalvön för att möjliggöra det skydd mot översvämningar som åsyftas.

Alternativa lokaliseringar inom Falsterbohalvön har övervägts och utvärderats. Lokaliseringsutredningen redovisar olika alternativa utföranden och dragningar av skydden. Den sträckning och utformning av skydden som kommunen nu ansöker om tillstånd för bedöms utgöra den lokalisering som är lämpligast med hänsyn till de olika intressen som berörs av verksamheten, bland annat säkerhet- och skyddsbehoven, landskapsbild, tillgänglighet till natur- och kulturmiljövärden samt markanspråk på enskilda fastigheter.

Sammantaget anser kommunen att förutsättningar för tillstånd föreligger även utifrån lokaliseringsprincipen.

13.1.6 Avvägningsregler (2 kap. 7 § miljöbalken)

Vid genomförande av åtgärder enligt miljöbalken ska skyddsåtgärder för verksamheten vidtas så långt dessa kan anses befogade vid en jämförelse mellan kostnaden och nyttan av dessa.

Kommunens överväganden och beslut avseende den sökta vattenverksamheten, däribland ifråga om skyddsåtgärder, villkorsförslag och andra försiktighetsmått, har skett och kommer även i fortsättningen att ske med beaktande av den avvägning som ska ske enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

13.2 Tillåtlighet enligt 3 kap. och 4 kap. miljöbalken

I MKB:n (avsnitt 10) beskrivs vilka riksintresseområden på och kring Falsterbohalvön som berörs av sökta åtgärder, avseende riksintressen för kulturmiljövård, naturvård, friluftslivet, kustzon och yrkesfiske. Anläggandet av översvämningsskydden bedöms inte påtagligt skada något riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

13.3 Tillåtlighet enligt 5 kap. miljöbalken

Den sökta verksamheten bedöms inte medföra någon negativ inverkan på miljökvalitetsnormer, och bidrar således inte heller till att någon sådan norm inte kan innehållas. För närmare beskrivning gällande miljökvalitetsnormer hänvisas till avsnitt 9 i MKB:n.

13.4 Tillåtlighet enligt 7 kap. miljöbalken

Som framgår av ansökan och MKB:n kommer den sökta verksamheten att beröra eller utföras i närheten av områden som är skyddade enligt bestämmelser 7 kap. miljöbalken i form av Natura 2000-områden, naturreservat, naturminne, biotopskydd och strandskydd.

Natura 2000

Genomförda utredningar visar att verksamheten inte bedöms skada de livsmiljöer eller störa de arter som Natura 2000-områdena avser skydda, vilket närmare har beskrivits i MKB:n och i punkt 8.3.2 ovan. Om rätten likväl skulle anse att tillstånd bör krävas för åtgärd i Natura 2000-områden föreligger

sammantaget grunder för att lämna sådant tillstånd jämlikt 7 kap. 28b § miljöbalken.

Naturreservat

Den sökta verksamheten behöver dispens från vissa sedvanliga naturreservatsföreskrifter, som exempelvis förbud att ändra områdets topografi. Verksamhetens påverkan på berörda naturreservat bedöms dock bli mycket begränsad och bedöms inte ha någon kvantitativ eller kvalitativ negativ påverkan på de arter och naturtyper som reservaten avser skydda. Skyddens markanspråk i naturreservaten uppgår till någon tiondels procent av de totala reservatsytorna. Anläggningsarbetet kan innebära en tillfällig störning för floran i områdenas ytterkanter. Växter på mark som tas i anspråk för själva översvämningsskydden kommer oundvikligen att rubbas vid anläggningsarbetet, men växtlighet på vallarna kommer återetableras. Det är också angeläget från allmän synpunkt att få till stånd översvämningsskydden.

Sammantaget föreligger grund för dispens från relevanta reservatföreskrifter enligt kommunens yrkande 1.2 a).

Som framgår av naturvärdesinventeringen och den utredning över de sökta åtgärdernas påverkan på naturreservaten kommer översvämningsskydden således inte att medföra en negativ påverkan på de intressen som reservaten har till syfte att skydda. Områdenas karakteristiska växtlighet kommer så långt möjligt att återskapas och skydden är förlagda till områdenas ytterkanter, där naturen redan är påverkad av järnvägsbankar, vägar, golfbanor och angränsande bebyggelse. Då något intrång i naturvärdena inom naturreservatsområdena inte uppkommer genom de sökta åtgärderna, bedöms kompensationsåtgärder inte erforderliga för erhållande av sökta dispenser från reservatföreskrifter.

Naturminnesområde (strandmolke)

Dispens söks vidare för åtgärd i naturminnesområde vid pirarmen i Höllviken. Som beskrivits ovan syftar naturminnet till skydda växtarten strandmolke och översvämningsskydden kan komma att påverka någon enstaka förekomst av sagda art. Med hänsyn till att arten strandmolke är livskraftig och påträffas på många lokaler på Falsterbohalvön och västkusten i övrigt, bedöms verksamheten inte påverka artens möjlighet att finnas kvar och fortplanta sig. Efter byggskedet kommer växtlighet på vallarna att återetableras. Sammantaget bedöms att dispens kan erhållas, varvid naturminnet inte heller utgör hinder mot tillåtlighet i förevarande mål. Med hänsyn till att översvämningsskydden inte bedöms medföra annat än en försumbar negativ påverkan på det naturintresse (skyddet av strandmolke) som naturminnesområdet syftar till att skydda, bedömer sökanden också i detta fall att

kompensationsåtgärder inte kan krävas för erhållande av sökt dispens i naturminnesområdet.

Strandskydd

Strandskydd gäller generellt inom 100-300 meter från kusten, vilket innebär att området för översvämningsskydd på vissa delsträckor kommer att ligga inom strandskyddat område. Översvämningsskyddens utformning, passerbara slänter och passager kommer inte leda till något hinder för allmänhetens tillträde till de kustnära områdena. Skyddet bedöms inte medföra någon förändring i områdenas tillgänglighet då vallarna kommer att vara lätta att ta sig över. Skyddet innebär heller inte att livsvillkoren för djur- och växtarter inom strandskyddsområdena väsentligen försämrats. Grunder bedöms således föreligga för strandskyddsdispens och strandskyddsintresset utgör inte hinder mot tillåtlighet.

Sammanfattning

Sammantaget bedöms den sökta verksamheten i sin helhet vara tillåtlig i förhållande till bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken.

13.5 Tillåtlighet enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsdispens

Inom berörda områden förekommer vissa fridlysta växter (backsippa och hedblomster). Den utredning som gjorts inför ansökan visar att verksamhetens påverkan på dessa arter bedöms bli mycket begränsad och att den sökta verksamheten, med hänsyn tagen till skyddsåtgärder, inte kommer att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus i arternas naturliga utbredningsområde, se avsnitt 13.2 i MKB:n och Bilaga C7 till MKB:n.

Den sökta verksamheten kan således beviljas sökt dispens från artskyddsförordningen enligt kommunens yrkande 1.2 c). Mot denna bakgrund är sökt verksamhet även tillåtlig i förhållande till reglerna i 8 kap. miljöbalken.

13.6 Tillåtlighet enligt 11 kap. miljöbalken och dispens för markavvattnings

Enligt 11 kap. 6 § miljöbalken får en vattenverksamhet bedrivas endast om verksamhetens fördelar från allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna och olägenheterna av den. Enligt kommunens mening föreligger sådan erforderlig båtad för ifrågavarande vattenverksamhet.

En översiktlig kostnads-nyttoanalys har genomförts i syfte att utreda om den planerade investeringen är samhällsekonomiskt lönsam på lång sikt. I samband härmed har en analys av de ekonomiska värdena på Falsterbohalvön utförts, Bilaga C4 till MKB:n. De ekonomiska värdena i form av enbart fastighetsvärden för privatbostäder som berörs av översvämningssrisk är omfattande. Taxeringsvärdena för privatfastigheter på Falsterbohalvön uppgick 2011 till sammanlagt cirka 31 miljarder kronor. Med ett schablonmässigt påslag om 25 procent ger

detta ett uppskattat marknadsvärde om drygt 42 miljarder kronor (oaktat den ökning av marknadsvärdena som skett sedan 2011).

I förhållande till skyddens preliminära anläggningskostnad, vilken beräknas uppgå till drygt 160 miljoner kronor (se Bilaga C15), kan redan härigenom konstateras att de planerade åtgärderna är väl motiverade ur ekonomisk synpunkt. Nyttan inkluderar därutöver även skydd för människors liv och hälsa och att översvämningsskydden möjliggör för kommunens invånare att fortsatt kunna bo och verka på Falsterbohalvön i samma utsträckning som nu. Vidare tillkommer värden i offentliga byggnader och anläggningar såsom skolor, vårdinrättningar, verksamhetslokaler, infrastruktur och liknande. Översvämningsskydden bevarar även andra mervärden för kommunen och dess invånare i form av historiska och kulturella värden hos bebyggelsen samt infrastruktur som möjliggör tillgång till natur och rekreationsvärden inom och utanför skydden.

Mot denna bakgrund är tydligt att den sökta vattenverksamhetens fördelar från allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den. Verksamheten är således tillåtlig enligt 11 kap. 6 § miljöbalken.

14 SAMRÅD

Ansökan och arbetet med MKB:n har föregåtts av en omfattande samrådsprocess under lång tid. Länsstyrelsen Skåne har varit involverad i processen under flera år och samråd har ägt rum genom flera möten, besök i fält samt skriftlig och muntlig kommunikation.

Kommunen har även samrått med övriga berörda myndigheter och särskilda berörda enskilda, såsom ledningsägare, golfklubbar och verksamhetsutövare inom området.

Under hösten 2017 hölls allmänt samråd med enskilda berörda genom utskick om information och underlag samt inbjudan till samrådsmöten. Allmänheten har inbjudits till samråd via annonsering med uppföljande samrådsmöten. Vid samrådsmötena deltog cirka 300 personer. Under våren 2018 har kompletterande och uppsamlade samråd hållits med länsstyrelsen, rättighetsinnehavare, enskilda berörda som identifierats under arbetets gång samt genom kungörelse.

För närmare information hänvisas till samrådsredogörelsen i [Bilaga I](#).

15 TIDPLAN

Den preliminära planen för utförande av de ansökta åtgärderna är att arbeten för att uppföra översvämningsskydden påbörjas under 2020. Arbetena kommer att utföras successivt och inleds först längs delsträckor där det bedöms som

mest angeläget att skydd etableras. Med hänsyn till projektets omfattning yrkar kommunen om en arbetstid om 10 år från det att domen vunnit laga kraft.

16 VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE

Kommunens planer på att anlägga översvämningsskydd enligt förevarande ansökan är motiverad av angelägna skydds- och säkerhetsskäl. Det är väl utrett att stora tätbebyggda områden på Falsterbohalvön, där många människor bor och arbetar, berörs av en verklig och ökande risk för översvämningar.

Det är av vikt att anläggandet av skydden kan påbörjas så snart möjligt för de mest prioriterade etapperna, där det redan idag föreligger en risk för stora översvämningar. Med hänsyn till de potentiella skadeverkningarna av en större översvämning är anläggande av översvämningsskydd en brådskande åtgärd för kommunen att genomföra. Det finns således starka skäl att verksamheten ska få kunna påbörjas utan hinder av att en tillståndsdom inte har vunnit laga kraft.

17 ANSÖKNINGSAVGIFT

Kostnaden för utförande av vattenverksamheterna beräknas uppgå till mer än 100 miljoner kronor.

Ansökningsavgiften bör därför bestämmas till 400 000 kronor enligt 3 kap. 4 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

18 ÖVRIGT

Till aktförvarare föreslås Ingbritt Nilsson, Vellinge kommun, 235 81 Vellinge, ingbritt.nilsson@vellinge.se.

Lämplig sammanträdeslokal för huvudförhandling är salen Måklappen, kommunhuset, Vellinge.

Behörighetshandlingar för ombuden biläggs, Bilaga J.

Som ovan

Mikael Wärnsby

Madeleine Edqvist